

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Jiří Musil

Dopady soutěžního práva EU na vnitřní chod sportovních asociací

Diplomová práce

Olomouc 2022

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „*Dopady soutěžního práva EU na vnitřní chod sportovních asociací*“ vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text práce včetně poznámek pod čarou má 94641 znaků včetně mezer.

V Olomouci dne 25. 5. 2022

.....

Musil Jiří

Rád bych poděkoval vedoucímu své diplomové práce, panu doc. JUDr. Michalu Petrovi. Ph.D., za jeho čas, trpělivost, ochotu a odborné rady které mi pomohly při zpracování této diplomové práce.

Obsah

Obsah.....	4
Seznam použitých zkratk 5	5
Úvod..... 6	6
1. Vymezení pojmů podnik, sdružení podniků a sportovní asociace..... 8	8
1.1 Článek 101 SFEU 8	8
1.2 Podnik..... 9	9
1.3 Sdružení podniků..... 10	10
1.4 Sportovní asociace jako sdružení podniků..... 10	10
1.5 Vnitřní pravidla sdružení podniků a jejich soulad s čl. 101 SFEU 11	11
2. Problematika významu specifičnosti sportovního prostředí 13	13
2.1 Případ Bernard..... 13	13
3. Vnitřní pravidla sdružení podniků ve světle judikatury Soudního dvora Evropské unie..... 18	18
3.1 Případ Wouters 18	18
3.2 Případ Meca-Medina a Majcen..... 22	22
3.3 Případ Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas (OTOC) 24	24
3.4 Případ Consiglio Nazionale dei Geologi (CNG)..... 25	25
3.5 Shrnutí 27	27
3.6 Rozsah dopadů doktríny Wouters..... 28	28
4. Příklady z praxe – jednání sdružení podniků omezující hospodářskou soutěž 31	31
4.1 Případ Piau..... 31	31
4.2 Případ Motocyklistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE) 33	33
4.3 FIA..... 38	38
4.4 Případ International Skating Union (ISU) 40	40
4.4.1 Okolnosti předcházející případu 40	40
4.4.2 Řešení SDEU 43	43
4.5 Shrnutí 46	46
5. Sport a právo hospodářské soutěže v ČR 48	48
5.1 Praktické řešení případů ÚOHS..... 49	49
5.1.1 Případ hokejové extraligy 49	49
5.1.2 Vyšetřování Českého olympijského výboru 50	50
5.1.3 Český svaz ledního hokeje a pravidla nejvyšší soutěže juniorů v hokeji..... 52	52
5.1.4 Shrnutí..... 55	55
Závěr..... 56	56
Seznam použitých zdrojů 57	57
Abstrakt 62	62
Klíčová slova..... 63	63
Abstract 64	64
Key words 65	65

Seznam použitých zkratek

ISU	International Skating Union
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
MOV	Mezinárodní olympijský výbor
CAS	Court of Arbitration for Sport
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
FIA	Fédération Internationale de l'Automobile
OTOC	Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas
CNG	Consiglio Nazionale dei Geologi
MOTOE	Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID
ELPA	Elliniki Leschi Aftokinitou kai Perigiseon
FIFA	Fédération Internationale de Football Association
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ČOV	Český olympijský výbor
ZOHS	Zákon č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže

Úvod

Sport byl již odjakživa nedílnou součástí lidských životů. Již v antickém Řecku se pořádaly olympijské hry, které měly obrovskou tradici a význam, jež se nám zachoval až dodnes. Za otce moderní olympiády se považuje bezpochyby Pierre de Coubertin, který je zakladatelem Mezinárodního olympijského výboru. Nicméně oslavou sportu nejsou samozřejmě pouze Olympijské hry, v dnešní době máme nespočet sportovních odvětví a soutěží. Mezi nejvíce rozšířené sporty patří bezpochyby fotbal, hokej, nebo tenis. V moderní době má již sport své pevné místo v našich životech a většina z nás se o sport nějakým způsobem zajímá, ať již na profesionální či amatérské úrovni, případně čistě z teoretického hlediska z pohodlí gauče fandí svému oblíbenému týmu nebo sportovci. Není proto žádným překvapením, že sport začal být daleko více provázaný i do jiných společenských odvětví včetně práva. I přes to je dnes sportovní právo zatím nekodifikovaná, ne příliš prozkoumaná právní disciplína, která vychází hlavně z obecných pravidel jiných právních odvětví, jako například z práva evropského, soutěžního či soukromého. Právo se ve sportu neprojevuje pouze regulací pravidel z hlediska sportovního, a to pro různé soutěže, turnaje, jednotlivé zápasy a tak dále, ale také v rámci pravidel pro finanční fair play, fungování sportovních asociací, antidopingových pravidel, nebo v rámci pravidel přestupových. Škála věcí, které se promítají do sportovního práva, je skutečně velká. Ve své diplomové práci bych se rád věnoval hlavně právu soutěžnímu a jeho dopadům a vlivům na sportovní právo a svět sportu.

Důležitými články fungujícími v odvětví sportu, které mají bezpochyby základy v právu, jsou sportovní asociace. Bez nich si nelze představit jednotlivá sportovní odvětví, vždyť přece pokaždé musí být někdo, kdo danou sportovní disciplínu bude regulovat, jinak by docházelo k úplnému chaosu bez jakýchkoliv pravidel a takovéto sportovní soutěže by nikoho nezajímaly. S ohledem na toto je určitě nutné si vymezit, na jakém principu fungují sportovní asociace právě v rámci soutěžního práva. Této problematice se budu věnovat v první kapitole své diplomové práce, mimoto je pak v této kapitole zaměřena pozornost také na vymezení základních pojmů z hlediska práva soutěžního. Tato část je více teoretického rázu.

Část druhá se v rychlosti zabývá vymezením specifčnosti sportovního prostředí v kontextu soutěžního práva, pro pochopení toho, v jakém prostředí sportovní asociace fungují. Toto je prezentováno na případu, kterým se zabýval Soudní dvůr Evropské unie a v jehož kontextu k tomuto vymezení došlo.

Pokud si vymezíme samotné sportovní asociace a prostředí, ve kterém fungují, je nutné se dále věnovat také právním předpisům, které tyto asociace vydávají. Zejména pak s ohledem

na fakt, že ne každý předpis či pravidlo, které sportovní asociace vydávají, jsou v souladu se soutěžním právem EU. Určitě je důležité tedy zjistit, jaké typy takovýchto sportovně právních předpisů nejsou v souladu s pravidly soutěžního práva. Tomuto je nejvíce pozornosti věnováno právě ve třetí části této práce. Tato část je převážně soustředěna na judikaturu Soudního dvora, proto se zde snažím o rozebrání rozsudků týkajících se právě vnitřních pravidel sdružení podniků, opět včetně jejich propojení s odvětvím sportu. Jednotlivě se zde věnuji čtyřem rozsudkům SDEU v jejichž kontextu se snažím tuto problematiku rozebrat.

Pakliže si vymežíme tyto sportovně právní předpisy a to, že nejsou v souladu s pravidly soutěžního práva, je nezbytné se dále věnovat problematice toho, jak tyto nesouladné předpisy fungují. Tomuto se věnuji ve čtvrté a poslední části. Pozornost je zde zaměřena na předpisy sdružení podniků a sportovních asociací, které jsou v rozporu se soutěžním právem Evropské unie. Toto je opět prezentováno rozbořem rozsudků Soudního dvora. V této části je rozebráno, které předpisy jsou v rozporu s tímto právem a jak takovéto předpisy fungují, co musí splňovat pro to, aby mohly fungovat a které z nich překračují meze toho, aby byly v režimu soutěžního práva povoleny.

Hlavní vědeckou metodou využívanou v této práci je bezesporu analýza, zvláště pak s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie. Analýza této judikatury tvoří kostru celé práce. Jako další metoda pak byla použita metoda explanace či syntézy, zvláště pak právě při porovnávání jednotlivých rozsudků a jejich zkoumání ve vzájemném propojení.

Cílem této práce by mělo být tedy pochopení fungování sportovních asociací v kontextu soutěžního práva a také analyzovat, jaké předpisy sportovních organizací napříč sportovními odvětvími se dají považovat za předpisy nesouladné se soutěžním právem Evropské unie a na jakém principu tyto předpisy v případě nesouladu tedy fungují.

1. Vymezení pojmů podnik, sdružení podniků a sportovní asociace

1.1 Článek 101 SFEU

Největší pozornost v této diplomové práci bude zaměřena na čl. 101 SFEU a jeho aplikaci, proto považuji za vhodné na začátek této práce alespoň rychle vymezit, čeho se tento článek týká. Tento článek nám říká, že:

1. S vnitřním trhem jsou neslučitelné, a proto zakázané, veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž účelem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu, zejména ty, které

a) přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky;

b) omezují nebo kontrolují výrobu, odbyt, technický rozvoj nebo investice;

c) rozdělují trhy nebo zdroje zásobování;

d) uplatňují vůči obchodním partnerům rozdílné podmínky při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodněni v hospodářské soutěži;

e) podmiňují uzavření smluv tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisejí.

2. Dohody nebo rozhodnutí zakázané podle tohoto článku jsou neplatné od počátku.

3. Odstavec 1 však může být prohlášen za neúčinný pro:

— dohody nebo kategorie dohod mezi podniky,

— rozhodnutí nebo kategorie rozhodnutí sdružení podniků a

— jednání ve vzájemné shodě nebo jejich kategorie,

kteří přispívají ke zlepšení výroby nebo distribuce výrobků anebo k podpoře technického či hospodářského pokroku, přičemž vyhrazuji spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících, a které

a) neukládají příslušným podnikům omezení, jež nejsou k dosažení těchto cílů nezbytná;

b) neumožňují těmto podnikům vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části výrobků tímto dotčených.¹

Článek 101 SFEU tedy zakazuje dohody, rozhodnutí sdružení podniků a konkrétní praktiky, které omezují hospodářskou soutěž. Ustanovení prvního odstavce se nedají použít v případě, kdy jsou splněna kritéria stanovená v odstavci třetí. Dohoda či rozhodnutí sdružení podniků, které je zakázáno podle odstavce prvního a zároveň nesplňuje kritéria stanovená

¹ Smlouva o fungování Evropské unie ze dne 26. října 2012. Úř. věst. C 326, čl. 101.

v odstavci třetím je automaticky považováno za neplatné na základě odstavce druhého tohoto článku. Pro účely méj diplomové práce se dále budu v rychlosti věnovat ještě vymezení pojmu podnik a sdružení podniků, které jsou stanovené v tomto článku.

1.2 Podnik

V první řadě, pokud se chceme věnovat soutěžním právu, bude nezbytné vymezit si pojem podnik. Podnik je obecně adresátem norem komunitárního soutěžního práva. I když je tento pojem používán přímo v SFEU, tak v žádných předpisech nenajdeme jeho definici.² Definici podniku nám nabízí judikatura Soudního dvora Evropské unie. Podle této judikatury je podnikem každý subjekt, který vykonává hospodářskou činnost, bez ohledu na jeho právní postavení a způsob jeho financování.³ Ačkoliv mezi určité definiční znaky podniku bychom mohli zahrnout v první řadě fakt, že se musí jednat o nějakou jednotku, respektive entitu a zadruhé pak tato jednotka musí vykonávat nezávislou hospodářskou činnost.⁴

Co se týká pojmu jednotky, neboli entity, zde nezáleží na právní formě nebo financování, jak již bylo zmíněno v případě Höfner. Pro vyložení tohoto pojmu je tedy nerozhodné, zdali je jednotka fyzickou či právnickou osobou, a to za předpokladu, že tyto osoby vykonávají hospodářskou činnost. Osobní rozsah podniku tedy není odvislý od právní subjektivity. Podnikem může být jedna osoba s právní subjektivitou a taktéž i sdružení více osob bez vlastní právní subjektivity.⁵

Dalším „znakem“ je tedy výkon samostatné hospodářské činnosti. V tomto případě bychom mohli považovat za kumulativní znaky tyto tři prvky: zaprvé činnost jednotky by měla spočívat v nabízení zboží nebo služeb na trhu, zadruhé s touto činností by mělo být spojeno nějaké hospodářské či finanční riziko a zatřetí tato činnost by měla mít potenciál generovat zisk.⁶ Vhodné je také zmínit, že tato hospodářská činnost by měla být provozována s určitým stupněm pravidelnosti a měla by mít určitou délku trvání.⁷

Podnikem tedy mohou být různé právnické i fyzické osoby, například holdingy, koncerny, osoby vykonávající svobodné povolání, obecně prospěšné organizace, církve, veřejnoprávní korporace a v neposlední řadě také sportovní asociace, jak je uvedeno dále.

² KINDL, Jiří a kol. *Soutěžní právo*, 3 vydání. Praha: C.H. Beck, 2021, s. 92.

³ Evropský soudní dvůr: *Klaus Höfner and Fritz Elser v Macrotron GmbH*, C-41/90 (v el. sb. rozh.), odst. 21.

⁴ KINDL, Jiří a kol. *Soutěžní právo*, 3 vydání. Praha: C.H. Beck, 2021, s. 94.

⁵ Tamtéž.

⁶ KINDL, Jiří a kol. *Soutěžní právo*, 3 vydání. Praha: C.H. Beck, 2021, s. 103.

⁷ FIALA, Tomáš. *Soutěžní právo Evropských společenství* [online]. pravnicradce.ekonom.cz, 28. dubna 2004. [Cit. 15. dubna. 2022]. Dostupné z: <https://pravnicradce.ekonom.cz/c1-14273320-soutezni-pravo-evropskych-spolecenstvi>.

1.3 Sdružení podniků

Článek 101 SFEU se neaplikuje pouze na dohody mezi podniky, ale také na rozhodnutí sdružení podniků. Aby se na takovéto sdružení podniků vztahoval článek 101 SFEU, tak toto sdružení nemusí vykonávat hospodářskou činnost jako tomu je u podniků.⁸ Článek 101 SFEU se vztahuje na rozhodnutí sdružení podniků, a to i za předpokladu, že nelze tento článek vztáhnout na jejich dohody, přestože toto sdružení se nedá kvalifikovat jako podnik.⁹

Sdružení podniků samo o sobě můžeme kvalifikovat jako seskupení nezávislých ekonomických subjektů. Stejně tak jako u podniků, tak ani zde není důležitá právní forma sdružení. Taktéž sdružení podniků nemusí mít právní subjektivitu. Pro sdružení podniků není nutné, aby vykonávalo vlastní ekonomickou či obchodní aktivitu.

V případě, že nějaká profesní organizace vydává pro své členy pravidla chování, jedná tato organizace jako sdružení podniků ve smyslu článku 101 SFEU. Mezi rozhodnutí sdružení podniků se tedy dají počítat například vnitřní předpisy a závazná opatření. Na tato rozhodnutí se tedy bude vztahovat článek 101 SFEU. Dále mohou být za rozhodnutí sdružení podniků považována různá doporučení, a to za předpokladu, že tato doporučení jsou v souladu se stanovami, které byly přijaty členy takového sdružení.¹⁰

Pakliže nějaký podnik vstoupí do sdružení podniků, má se za to, že přijímá pravidla a rozhodnutí tohoto sdružení.¹¹

1.4 Sportovní asociace jako sdružení podniků

Národní i mezinárodní sportovní asociace vydávají pravidla, která jsou závazná pro jejich členy, tj. kluby a hráče. Ve světle výše uvedeného se u sdružení podniků dá tedy vyvozovat, že jak národní, tak mezinárodní sportovní asociace jsou sdružením podniků a jimi vydávané předpisy pak mohou představovat dohody či rozhodnutí sdružení podniků.

Příkladem zde můžeme uvést organizaci FIFA (Fédération Internationale de Football Association), která je hlavní řídicí organizací světového fotbalu. K tomu, že FIFA je sdružením podniků došel SDEU s ohledem na okolnosti případu Piau.¹² Podle SDEU je FIFA sdružením podniků hlavně proto, že se skládá z národních asociací. Tyto národní asociace jsou pak nadále tvořeny fotbalovými kluby, které se zaměřují na výkon fotbalové praxe a tato praxe se v tomto

⁸ WHISH, Richard, BAILEY, David. *Competition law*. 8th ed., United Kingdom: Oxford University Press, 2015, s. 94.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ Tamtéž, s. 116.

¹¹ VOGEL-VOGEL. *Decisions of association of undertakings – EU* [online]. vogel-vogel.com, [Cit. 17. dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.vogel-vogel.com/faq-items/decisions-of-association-of-undertakings-eu/?lang=en>.

¹² Tribunál: Rozsudek ze dne 26. ledna 2005, *Laurent Piau v Komise*, T-193/02 (v el. sb. rozh.), odst. 80.

případě dá považovat za ekonomicky zaměřenou aktivitu, díky čemuž se fotbalové kluby dají považovat za podniky ve smyslu čl. 101 SFEU.¹³ Navíc ještě také národní asociace musí platit FIFA podíly z výnosů z každého mezinárodního zápasu v případě, kdy mají zajištěný příjem z televizních práv. Z tohoto hlediska jsou tedy i národní asociace podniky podle čl. 101 SFEU, protože vykonávají v tomto ohledu ekonomickou aktivitu.¹⁴

Národní asociace jsou tedy sdružením podniků, a tedy i FIFA samotná je sdružením podniků. Vzhledem k tomu, že sportovní asociace a organizace napříč různými sporty fungují velice obdobně, dá se proto z tohoto příkladu usuzovat, že většinu světových sportovních asociací lze považovat za sdružení podniků.

Proto je tedy možné aplikovat čl. 101 SFEU i na vnitřní předpisy sportovních asociací. Tato aplikace je pak možná zvláště s ohledem na rozsudky SDEU v případech Wouters a Meca-Medina, které jsou rozebrány níže. Článek 101 SFEU však nelze aplikovat na všechny předpisy sportovních asociací.

1.5 Vnitřní pravidla sdružení podniků a jejich soulad s čl. 101 SFEU

Sdružení podniků tedy vydává vlastní pravidla či doporučení, která se považují za rozhodnutí těchto sdružení.¹⁵ Tato rozhodnutí samozřejmě musí být v souladu s čl. 101 SFEU a nesmí porušovat předpisy hospodářské soutěže. V případě Vereeniging van Cementhandelern například SDEU konstatoval, že doporučení může porušovat ustanovení čl. 101 SFEU nehlédě na jeho formu, a to i v případě, že není závazné pro členy tohoto sdružení.¹⁶

Dále pak podle SDEU má sdružení v případě doporučení širokou možnost kontroly a sankcionování porušení těchto doporučení. Toto ovšem podle SDEU také vede k omezení a narušení hospodářské soutěže.¹⁷

Za rozhodnutí sdružení podniků jsou, mimo výše uvedené, považovány i vydané vyhlášky a regulace.¹⁸ Důležitým rozhodnutím v této problematice je rozhodnutí SDEU ve věci Consorzio Industrie Fiammiferi (CIF) v Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato. Sdružení podniků zde jednalo na základě zmocnění italského zákona. Toto zmocnění dříve

¹³ HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*, Praha: Auditorium, 2007, s. 98.

¹⁴ Tribunál: Rozsudek ze dne 26. ledna 2005, *Laurent Piau v Komise*, T-193/02 (v el. sb. rozh.), odst. 71.

¹⁵ WHISH, Richard, BAILEY, David. *Competition law*. 8th ed., United Kingdom: Oxford University Press, 2015, s. 116.

¹⁶ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 17. října 1972 *Vereeniging van Cementhandelern*, 8/72 (v el. sb. rozh.), odst. 18-25.

¹⁷ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. *Sdružení soutěžitelů pohledem ÚOHS* [online]. uohs.cz, červenec 2010, [Cit. 17. dubna 2022]. Dostupné z: https://www.uohs.cz/download/Informacni_listy/2010/Infolist_2010_03_final.pdf.

¹⁸ Tribunál: Rozsudek ze dne 8. června 1992 *Publishers Association*, T-66/89 (v el. sb. rozh.), odst. 46.

převadlo na sdružení podniků určité pravomoci, jejichž výkon však vedl k omezení hospodářské soutěže.¹⁹

SDEU zde konstatoval, že v případě, že zde existuje národní úprava, která přímo vyžaduje po sdružení podniků, aby přijalo rozhodnutí, které je v rozporu s čl. 101 SFEU, tak tato národní právní úprava se nepoužije a nemá být nadále aplikována.²⁰ Dále zde bylo konstatováno, že v tomto případě nelze uložit sdružení podniků pokutu. Ta by mohla být uložena pouze v případě, že by toto sdružení pokračovalo v porušování ustanovení čl. 101 SFEU tím, že by se řídilo národní úpravou.²¹

Pakliže by sdružení podniků přijalo rozhodnutí na základě zákonného zmocnění a toto rozhodnutí by bylo v rozporu s čl. 101 SFEU, v tomto případě by mohla být uložena pokuta přímo. Dodržování pravidel hospodářské soutěže je závazné i pro sdružení podniků, které vznikají na základě zákona. I takovéto sdružení musí dbát na to, aby jejich rozhodnutí a doporučení nenarušovala hospodářskou soutěž.²²

¹⁹ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 9. září 2003, *Conorzio Industrie Fiammiferi (CIF) v Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato*, C-198/01 (v el. sb. rozh.), odst. 58.

²⁰ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. *Sdružení soutěžitelů pohledem ÚOHS* [online]. uohs.cz, červenec 2010, [Cit. 17. dubna 2022]. Dostupné z: https://www.uohs.cz/download/Informacni_listy/2010/Infolist_2010_03_final.pdf.

²¹ Tamtéž.

²² Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 18. června 1998 *Komise v Itálie (Custom Agents)*, C-35/96 (v el. sb. rozh.), odst. 40.

2. Problematika významu specifčnosti sportovního prostředí

2.1 Případ Bernard

Z hlediska vymezení specifického sportovního prostředí je nutné rozebrat rozsudek Bernard, ve kterém se SDEU právě této problematice věnoval. Na tento rozsudek pak navazuje i v dalších případech, které se týkají jak sportovního, tak soutěžního práva, např. případ MOTOE či ISU, které jsou taktéž rozebrány dále.

Olivier Bernard byl profesionální fotbalista, který v roce 1997 podepsal tříletou smlouvu pro „nadějně hráče“ (dále jen tréninková smlouva) s francouzským fotbalovým klubem Olympique Lyonnais. Následně, po vypršení této tříleté doby Olympique Lyonnais nabídl panu Bernardovi profesionální kontrakt. Tuto nabídku Bernard odmítl a podepsal smlouvu s jiným fotbalovým klubem, britským Newcastle United.²³ Nicméně podle Charty profesionálního fotbalu (dále jen Charta), která byla předpisem francouzské fotbalové federace (FFF) toto nebylo možné, protože tato Charta stanovovala ve svém článku 23 povinnost podepsat profesionální smlouvu v klubu, kde byla dříve podepsána smlouva tréninková.²⁴

Francouzský zákoník práce stanovoval možnost podání žaloby na náhradu škody právě v případech, kdy hráč, který podepsal tréninkovou smlouvu s klubem, pak odmítl podepsat v tomto klubu smlouvu profesionální.²⁵ Olympique Lyonnais tohoto práva využil a podal žalobu na náhradu škody proti panu Bernardovi a týmu Newcastle United. Spor se dostal až k odvolacímu soudu a tento soud došel k názoru, že čl. 23 Charty je v rozporu jak s francouzským právním řádem, tak s čl. 45 SFEU.

Následně pak byla francouzským soudem podána k SDEU předběžná otázka, ve které se tento soud dožadoval objasnění správného výkladu čl. 45 SFEU a výkladu stanoveném SDEU v případě Bosman.²⁶ V tomto případě bylo po SDEU požadováno, aby posoudil, zdali pravidla stanovená v čl. 23 Charty představují překážku volného pohybu pracovníků a jsou tak v rozporu s čl. 45 SFEU. V případě kladného závěru se pak francouzský soud dotazoval, zda by toto bylo možné odůvodnit zájmem na podpoře náboru a tréninku mladých hráčů.²⁷

²³ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 16. března 2010, *Olympique Lyonnais SASP v Olivier Bernard a Newcastle*, C-325/08 (v el. sb. rozh.), odst. 7-9.

²⁴ Tamtéž, odst. 3.

²⁵ Tamtéž, odst. 6.

²⁶ Stanovisko generální advokátky Eleanor Sharpston ze dne 16. července 2009 k věci Bernard, C-325/08, odst. 27.

²⁷ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 16. března 2010, *Olympique Lyonnais SASP v Olivier Bernard a Newcastle*, C-325/08 (v el. sb. rozh.), odst. 16.

Dále bych se zabýval stanoviskem generální advokátky Eleanor Sharpston k tomuto případu. Generální advokátka došla k závěru, že zmíněný čl. 45 SFEU je aplikovatelný na tento případ. Zaměstnávání profesionálních či poloprofesionálních fotbalistů patří mezi ekonomickou činnost, která spadá do působnosti komunitárního práva.²⁸ Dotčená úprava navíc v tomto případě byla kolektivní smlouvou, která upravovala pracovní podmínky a nejednalo se pouze o vnitřní předpis, vzhledem k tomu, že šlo o občana jednoho členského státu, který měl být zaměstnán na půdě jiného členského státu.²⁹

Generální advokátka taktéž došla k závěru, že opatření stanovená Chartou představují překážku volného pohybu pracovníků a jsou v rozporu s čl. 45 SFEU. Podle ní nutnost zaplatit peníze, nebo přesvědčit potencionálního zaměstnavatele k jejich zaplacení vede k „okamžitým a důležitým zvážení“, která mají potencionálně možnost odradit jednotlivce od nástupu do zaměstnání v jiném členském státě.³⁰ Fakt, že jsou tato pravidla uplatňována stejně pro všechny, bez ohledu na státní příslušnost a také na přestupy pouze v rámci národních klubů, nijak nemění tento závěr.³¹

Specifičnost sportovního prostředí není nutné brát v potaz s ohledem na to, zda by čl. 45 SFEU byl použitelný v této situaci anebo na to, zda daná pravidla Charty představovala omezení práva volného pohybu pracovníků. Nicméně z hlediska toho, zdali je toto omezení volného pohybu pracovníků oprávněné, již specifičnost sportu musí být zohledněna.³² S ohledem na společenskou, kulturní a vzdělávací hodnotu sportu a na stanoviska SDEU, Evropské rady, Evropského parlamentu a Komise tedy generální advokátka dospěla k závěru, že podpora náboru a tréninku mladých hráčů nejspíš v tomto případě bude legitimním cílem, který je odůvodněný veřejným zájmem.³³ Nicméně se zároveň nedomnívala, že takto stanovená pravidla byla vhodná a nezbytná k tomu, aby byly kluby podporovány v trénování mladých hráčů s ohledem na způsob výpočtu kompenzačních částek, které pak byly placeny za tuto výchovu.

V probíraném případě byly zmíněny čtyři alternativní metody pro určení výše takové kompenzace, a to tyto: zaprvé množství peněz, které by si daný mladý hráč mohl vydělat v budoucnu, tj. možný výdělek, zadruhé ztráta, kterou zaměstnavatel utrpěl v důsledku nepodepsání profesionální smlouvy, tj. ušlý zisk, zatřetí skutečné náklady na trénink

²⁸ Stanovisko generální advokátky Eleanor Sharpston ze dne 16. července 2009 k věci Bernard, C-325/08, odst. 36.

²⁹ Tamtéž, odst. 38.

³⁰ Tamtéž, odst. 41.

³¹ Tamtéž, odst. 39.

³² Tamtéž, odst. 30.

³³ Tamtéž, odst. 45-48.

jednotlivých hráčů, tj. náklady na individuální trénink a začtvrté množství peněz, které musel klub vynaložit na výchovu několika hráčů, aby vyprodukoval jednoho hráče, který má odpovídající tržní hodnotu, tj. celkové náklady na trénink.³⁴

Podle názoru generální advokátky nejsou modely možného výdělku a ušlého zisku, výše zmíněné jako první a druhý, v souladu se zásadou proporcionality, protože tyto dva modely nejsou přímo spojeny s činností náboru a tréninku mladých hráčů, v důsledku tohoto tedy nijak nepodporují tento nábor a trénink mladých hráčů. Nad rámec tohoto ještě tvrdila, že tyto modely jsou zároveň náchylné k manipulaci a obecně jsou velice nejisté, proto podle ní nejsou vhodné.³⁵

Z výše uvedených skutečností tedy vyplývá, že dotčená pravidla zavedená Chartou představují nepřiměřené omezení volného pohybu pracovníků. Následně pak generální advokátka také zvažila, jaké nastavení kompenzačního systému by v tomto případě mohlo vyhovovat podmínce přiměřenosti. Podle ní přijatelný systém kompenzací závisí na tom, kdo musí uhradit vzniklé náklady na trénink mladých hráčů. Nejvíce schůdný byl v tomto ohledu model celkových nákladů na trénink, za předpokladu, že kompenzaci provede nový klub, který zaměstná hráče. Ovšem v případě, že by tuto kompenzaci musel platit sám hráč, tak by se za relevantní měly považovat pouze náklady na individuální trénink daného hráče. V tomto případě by bylo tedy vhodnější použití modelu nákladů na individuální trénink.³⁶

V neposlední řadě lze uvést, že kompenzovaná částka by musela být rozdělena mezi všechny kluby, které byly zapojeny do výchovy hráče, aby tento systém fungoval jako přiměřený.³⁷

SDEU v tomto případě dospěl k závěru, že pravidla, která stanovovala Charta představovala omezení práva na volný pohyb pracovníků a toto omezení nebylo důvodné. Nicméně tento závěr nepochybně souvisel s okolnostmi v daném případě, zvláště pak právě se systémem počítání vzniklých škod a kompenzačních částek při nedodržení těchto předpisů.³⁸

Soud opět vycházel z toho, že takto nastavená pravidla ztěžovala v tomto případě panu Bernardovi výkon jeho práv v souvislosti se svobodným pohybem pracovníků.³⁹ Fakt, který tvrdil Olympique Lyonnais, a to, že si pan Bernard sám mohl zaplatit škodu vzniklou

³⁴ Stanovisko generální advokátky Eleanor Sharpston ze dne 16. července 2009 k věci Bernard, C-325/08, odst. 50-52.

³⁵ Tamtéž, odst. 51.

³⁶ Tamtéž, odst. 57.

³⁷ Tamtéž, odst. 53.

³⁸ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 16. března 2010, *Olympique Lyonnais SASP v Olivier Bernard a Newcastle*, C-325/08 (v el. sb. rozh.), odst. 50.

³⁹ Tamtéž, odst. 37.

nedodržením těchto pravidel, což by nevedlo k absolutnímu omezení jeho práv, je irelevantní.⁴⁰ Rovněž zde SDEU dospěl k závěru, že nábor a trénink mladých hráčů je legitimním cílem pro použití čl. 45 SFEU, právě s ohledem na společenský význam sportu a také rozsudek *Bosman*.⁴¹

Soud zvláště posuzoval proporcionalitu stanovených pravidel. V tomto ohledu byla opět zohledněna sociální a kulturní charakteristika sportu, která je uvedena ve Smlouvách po Lisabonské smlouvě.⁴² V tomto případě SDEU shledal, že důležitým faktorem je, že návratnost klubem vynaložených financí na trénink je nejistá, zároveň pak klub musí trénovat velký počet hráčů, aby dospěl k tomu, že alespoň nějaký z nich naplní adekvátní tržní hodnotu.⁴³

Ve výsledku pak tedy platnost takového systému závisí na tom, jakým způsobem je vypočtena náhrada za trénink mladých hráčů. V tomto ohledu souhlasil SDEU s generální advokátkou, kdy stanovil, že takto nastavený systém vlastně kompenzoval jakoukoliv ztrátu, kterou klub utrpěl v důsledku toho, že s ním nebyla podepsána profesionální smlouva. Tento model tedy podle SDEU nelze považovat za přiměřený.⁴⁴

Naproti tomu model, který by byl založený na principu „celkových nákladů na trénink“ by podle Soudu mohl být přijatelný. Celkové náklady na trénink by pak měly být zohledňovány v případě posuzování proporcionality.

SDEU tedy nakonec dospěl k názoru, že pravidla Charty tak, jak byla nastavena, nebyla proporcionalní vzhledem k tomu, že náhrada vzniklé škody nesouvisela s náhradou skutečných nákladů na trénink. K tomu, aby byl tento systém proporcionalní by musela požadovaná částka náhrady škody odpovídat částce vynaložené na trénink jednotlivého hráče.⁴⁵

Tento rozsudek je hlavně významný z hlediska specifčnosti sportovního prostředí. Ve věci *Walrave* již dříve SDEU dovodil, že činnosti profesionálního sportu, které představují hospodářskou činnost, spadají do oblasti působnosti práva EU, avšak na činnosti, které vykazují čistě sportovní zájmy se právo EU nevztahuje.⁴⁶

V rozsudku *Bosman* pak SDEU jasně konstatoval, že sport není vyňat z působnosti práva EU, a to v tom smyslu, že sportovní pravidla nemohou být neslučitelná s právními

⁴⁰ Tamtéž, odst. 36.

⁴¹ Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 15. prosince 1995 *Bosman v UEFA*, C-415/93 (v el. sb. rozh.), odst. 106.

⁴² Smlouva o fungování Evropské Unie ze dne 26. října 2012. Úř. věst. C 326, čl. 165.

⁴³ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 16. března 2010, *Olympique Lyonnais SASP v Olivier Bernard a Newcastle*, C-325/08 (v el. sb. rozh.), odst. 42.

⁴⁴ Tamtéž, odst. 46.

⁴⁵ Tamtéž, odst. 45.

⁴⁶ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 12. prosince 1974, *Walrave a Koch v Association Union Cycliste Internationale*, věc 36-74 (v el. sb. rozh.), odst. 8.

normami EU.⁴⁷ Dále se pak této problematice SDEU věnoval v rozsudku Meca-Medina, který je rozebrán v další kapitole této práce. Nicméně pro vymezení specifického prostředí je nutné vyzdvihnout, že v tomto rozsudku SDEU významně zúžil výjimku sportovního prostředí.⁴⁸

V rozsudku Bernard SDEU neubíral sociálního a kulturního významu sportu a dospěl k závěru, že je použitelný čl. 45 SFEU a zmíněná pravidla omezují volný pohyb pracovníků. Důležité to však bylo zvláště při určování legitimního cíle náboru a tréninku mladých hráčů, s ohledem na takováto omezení.⁴⁹ Nicméně takovými úvahami se již SDEU řídil i v minulosti, právě například ve zmíněných případech Bosman či Meca-Medina.

V případě Bernard SDEU nově také zohlednil sociálně-kulturní rozměry sportu, když zvažoval, zdali inkriminovaná pravidla byla vhodná k dosažení uvedeného legitimního cíle a také jestli nepřekračovala rámec toho, co je nezbytné k dosažení takového cíle.⁵⁰ Soud kladl důraz na proporcionalitu v případech určování slučitelnosti sportovního práva s právem EU. Má-li být sportovní právo v souladu s právem EU, musí zůstat omezené na sledování svého řádného cíle.⁵¹ V případě, že nejsou sportovní pravidla proporcionalní či přiměřená sledovanému cíli, nejsou v souladu s právem EU a měla by být zrušena.

SDEU se však jasně nevyjádřil k problematice, kterou pouze nastiňuje v případě Bernard, a to že existuje určitý způsob uplatnění zásady proporcionality s ohledem na sportovní předpisy. Otázkou zůstává, co tohle znamená v praxi, zdali se zásada proporcionality nevztahuje na sportovní odvětví tak přísně, jako na jiná, čímž by se opět přikláněl k jakési formě výjimky pro sportovní odvětví.

⁴⁷ Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 15. prosince 1995 *Bosman v UEFA*, C-415/93 (v el. sb. rozh.), odst. 87.

⁴⁸ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 18. července 2006 *David Meca-Medina a Igor Majcen v Komise*, C-519/04P (v el. sb. rozh.), odst. 27.

⁴⁹ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 16. března 2010, *Olympique Lyonnais SASP v Olivier Bernard a Newcastle*, C-325/08 (v el. sb. rozh.), odst. 39.

⁵⁰ Tamtéž, odst. 40.

⁵¹ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 12. prosince 1974, *Walrave a Koch v Association Union Cycliste Internationale*, věc 36-74 (v el. sb. rozh.), odst. 9.

3. Vnitřní pravidla sdružení podniků ve světle judikatury Soudního dvora Evropské unie

V další části bych se rád zabýval příklady z praxe. V široké škále rozhodnutí SDEU jsem se pokusil vybrat ty nejdůležitější a nejzajímavější z hlediska probírané problematiky. Judikatura se věnuje vnitřním předpisům vydanými různými typy sdružení podniků a posouzení dopadů těchto rozhodnutí či vnitřních pravidel ze strany SDEU. Pokusím se tedy stručně shrnout skutkový stav jednotlivých případů a vyzdvihnout jejich význam pro soutěžní právo Evropské unie s ohledem na rozhodnutí sdružení podniků.

3.1 Případ Wouters

V případě Wouters šlo o pravidla nizozemské advokátní komory. Nizozemská advokátní komora v září roku 1993 vydala nařízení Samenwerkingsverordening 1993 (dále jen nařízení z roku 1993), toto nařízení zavádělo pravidla, která obsahovala zákaz multidisciplinární spolupráce mezi právníky a auditory.⁵² Nizozemská advokátní komora, která stanovila tato pravidla však zároveň byla orgánem regulujícím advokacii v Nizozemsku.⁵³ Toto nařízení bylo kvalifikováno jako rozhodnutí sdružení podniků a jako takové mohlo mít za následek potencionální omezení hospodářské soutěže.⁵⁴ Nizozemská advokátní komora však měla za to, že tato regulace je nezbytná k zajištění řádného výkonu advokacie. V užším kontextu tohoto případu musíme uvést, že nizozemská advokátní komora je podle nizozemského práva veřejným orgánem.⁵⁵

Společnost Arthur Anderson & Co. Tax Advisors uzavřela dohodu o odborné spolupráci se společností Arthur Andersen & Co. Accountants. Dohoda byla uzavřena bez souhlasu dozorcí rady, ovšem tento souhlas byl vyžadován k uzavření jakékoliv takovéto dohody týkající se odborné spolupráce.⁵⁶ V první řadě se však SDEU měl vypořádat s tím, zdali pravidlo zakazující odbornou spolupráci, které bylo stanovené v nařízení z roku 1993, vůbec vede k porušení pravidel hospodářské soutěže EU.

⁵² Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 19. února 2002, *Wouters a další v Komise*, C-309/99 (v el. sb. rozh.), odst. 13.

⁵³ Evropská Komise. *Summary Case C-309/99* [online]. curia.europa.eu, [Cit. 20 dubna 2022]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?docid=102167&doclang=EN>.

⁵⁴ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 19. února 2002, *Wouters a další v Komise*, C-309/99 (v el. sb. rozh.), odst. 90.

⁵⁵ Netherlands Lawyers Act [online]. wetten.overheid.nl, 1. července 2020, [Cit. 20. dubna 2022]. Dostupné z: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002093/2020-07-01>.

⁵⁶ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 19. února 2002, *Wouters a další v Komise*, C-309/99 (v el. sb. rozh.), odst. 21.

Podle generálního advokáta Legéra bylo nutné posoudit, zda tedy tato dohoda o odborné spolupráci nějakým způsobem vedla k omezení hospodářské soutěže a zda byla v rozporu s čl. 101 odst. 1 SFEU. Jedním z argumentů předložených stranami bylo, že toto nařízení z roku 1993 je nezbytné k ochraně nezávislosti advokátů a také ochrany loajality ke klientovi. Tyto argumenty však byly spojeny s ochranou veřejného zájmu, proto nemohly být považovány za relevantní z hlediska sledování legitimního cíle podle čl. 101 odst. 1 SFEU.⁵⁷ Toto nařízení tedy spadalo pod zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 písm. b) SFEU, a to z toho důvodu, že pokud by toto nařízení nestanovovalo pravidlo ohledně zákazu uzavírání multidisciplinárních spoluprací, mohlo by uzavírání těchto spoluprací vést ke zlepšení daných služeb, a to jak z hlediska kvalitativního tak kvantitativního.⁵⁸

Závěr byl tedy takový, že toto pravidlo spadá pod zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 SFEU. Generální advokát pak nadále také zvažoval, zdali by současně toto pravidlo nemohlo podléhat výjimce stanovené v čl. 106 odst. 2 SFEU. Výjimka v tomto článku stanovená spočívá v tom, že podniky, které jsou pověřeny poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu podléhají pravidlům hospodářské soutěže tehdy, pokud to nebrání plnění zvláštních úkolů, které jim jsou svěřeny.⁵⁹ Generální advokát zde tvrdil, že advokáti výkonem advokacie plní takovéto úkoly. Úkoly advokátů mají v právním státě zásadní charakter, a to z toho důvodu, že pomáhají ostatním jednotlivcům k pochopení a prosazování jejich práv. Podle něj tedy vykonávají činnosti obecného hospodářského zájmu, které vykazují zvláštní vlastnosti ve srovnání s obecným hospodářským zájmem jiných hospodářských činností.⁶⁰ Navíc pak ještě uvedl, že uzavírání těchto multidisciplinárních spoluprací může bránit plnění těchto úkolů.⁶¹

Nicméně generální advokát v tomto případě došel k závěru, že SDEU nemá možnost přezkoumat přiměřenost napadených pravidel, vzhledem k nedostatečným důkazům tohoto případu. Toto pravidlo tedy podle generálního advokáta mohlo být v pořádku na základě výjimky stanovené v čl. 106 odst. 2 SFEU za předpokladu, že by se prokázala jeho nezbytnost pro ochranu nezávislosti a profesního tajemství advokátů.⁶²

SDEU v první řadě posuzoval, zda nařízení nizozemské advokátní komory z roku 1993, které obsahovalo toto sporné pravidlo, je rozhodnutí přijaté sdružením podniků ve smyslu čl.

⁵⁷ Stanovisko generálního advokáta Philippe Legéra ze dne 10. července 2001 k věci Wouters, C-309/99, odst. 104.

⁵⁸ Tamtéž, odst. 117.

⁵⁹ Smlouva o fungování Evropské Unie ze dne 26. října 2012. Úř. věst. C 326, čl. 106, odst. 2.

⁶⁰ Stanovisko generálního advokáta Philippe Legéra ze dne 10. července 2001 k věci Wouters, C-309/99, odst. 176.

⁶¹ Tamtéž, odst. 179.

⁶² Tamtéž, odst. 201.

101 odst. 1 SFEU. V tomto případě SDEU došel k závěru, že členové advokátní komory, tj. jednotliví advokáti se dají považovat za podniky, a to v důsledku toho, že vykonávají ekonomickou činnost, neboť nabízejí své právní služby.⁶³ Dále se pak SDEU věnoval tomu, zdali může být nizozemská advokátní komora považována za sdružení podniků nebo jestli ji spíše považovat za orgán veřejné moci. Toto určení mělo význam právě s ohledem na vydání nařízení z roku 1993. SDEU stanovil, že „*Advokátní komora v tomto případě nevykonává žádné společenské poslání založené na základě solidarity na rozdíl od některých subjektů sociálního zabezpečení, ani typické výsady veřejné moci. Proto se jeví jako orgán regulace povolání, jehož výkon je navíc hospodářskou činností.*“⁶⁴ Z tohoto tedy vyplývá, že nařízení z roku 1993 lze považovat za rozhodnutí sdružení podniků.

Dále pak SDEU zkoumal, zda toto nařízení porušuje čl. 101 odst. 1 SFEU. Podle něj toto nařízení mělo nepříznivý vliv na hospodářskou soutěž a rovněž mohlo ovlivnit obchod mezi členskými státy. Jako příklad bylo uvedeno, že oblasti odbornosti advokátů a auditorů se vzájemně mohou doplňovat a tato multidisciplinární spolupráce může vést k tomu, že úspory z rozsahu vyplývající z činnosti takových sdružení by měly pozitivní dopad na cenu těchto služeb.⁶⁵ Podle SDEU tedy zakázání multidisciplinárních spoluprací může omezit výrobu a technický rozvoj ve smyslu čl. 101 odst. 1 písm. b) SFEU.⁶⁶ Mimo jiné by pak podle SDEU mohlo neomezené schvalování víceoborových spoluprací vést ke snížení počtu podniků na trhu, čímž by byla omezena hospodářská soutěž.⁶⁷ V tomto případě lze dosáhnout podobného výsledku i méně drastickým opatřením, než zákazem uzavírání mezidisciplinárních spoluprací, proto tedy nařízení nizozemské advokátní komory z roku 1993 omezuje podle SDEU hospodářskou soutěž.⁶⁸

Avšak SDEU zde svou analýzu v případě Wouters nekončí. Dále pak tvrdí, že ne každé rozhodnutí sdružení podniků, které omezuje svobodu jednání stran, nebo alespoň jedné z nich, musí nutně spadat pod zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 SFEU. Konkrétně se k tomuto SDEU vyjádřil v bodě 97 rozsudku, kde uvedl následující: „*Je nicméně třeba uvést, že ne každá kartelová dohoda mezi podniky nebo každé rozhodnutí sdružení podniků omezující svobodu jednání stran nebo jedné z nich spadá nezbytně pod zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 Smlouvy.*

⁶³ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 19. února 2002, *Wouters a další v Komise*, C-309/99 (v el. sb. rozh.), odst. 49.

⁶⁴ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 19. února 2002, *Wouters a další v Komise*, C-309/99 (v el. sb. rozh.), odst. 58.

⁶⁵ Tamtéž, odst. 87-89.

⁶⁶ Tamtéž, odst. 90.

⁶⁷ Tamtéž, odst. 93.

⁶⁸ Tamtéž, odst. 94.

Za účelem použití tohoto ustanovení v konkrétním případě je totiž nejprve třeba vzít v úvahu celkové souvislosti, v nichž bylo dotčené rozhodnutí sdružení podniků přijato nebo v nichž působí jeho účinky, a konkrétněji jeho cíle, které jsou v projednávaném případě spojeny s nezbytností přijmout pravidla o uspořádání, způsobilosti, stavovských povinnostech, dohledu a odpovědnosti, které poskytují nezbytnou záruku bezúhonnosti a zkušenosti pro konečné příjemce právních služeb a pro řádný výkon spravedlnosti. Dále je třeba přezkoumat, zda omezující účinky na hospodářskou soutěž, které z něj vyplývají, jsou nutně spjaté se sledováním uvedených cílů.“⁶⁹

SDEU tedy na rozdíl od generálního advokáta Legéra zohlednil faktory jako je nezávislost profese a loajalita ke klientovi, protože podle něj jde o veřejný zájem. V tomto případě tedy připustil možnost zvážení jiných než čistě ekonomických faktorů.⁷⁰ Dále pak SDEU zkoumal právní rámec platný v Nizozemsku a strukturu trhu co se právních služeb týče. Největší rozdíl byl spatřován v požadavcích na profesionální chování advokátů a auditorů.⁷¹ Zatímco povinností advokátů je jednat v nejlepším zájmu svých klientů, auditori naproti tomu musí být velice objektivní. Z toho tedy lze vyvodit, že v případě uzavírání multidisciplinárních spoluprací mezi advokáty a auditory by advokáti nemuseli být schopni zastupovat své klienty nezávisle a nemuseli by dodržovat přísný institut profesního tajemství.⁷²

Na základě tohoto tedy SDEU dospěl k názoru, že uvedené nařízení z roku 1993 neporušuje čl. 101 odst. 1 SFEU, zejména proto, že nizozemská advokátní komora se mohla domnívat, že toto nařízení je bez ohledu na účinky omezující hospodářskou soutěž, které s ním jsou spojeny, nezbytné pro řádný výkon advokátní praxe v dotčeném členském státě.⁷³

V rozhodnutí ve věci *Wouters* tedy SDEU zohlednil jiné než ekonomické zájmy a zájmy, které jsou nad rámec přímých zájmů spotřebitelů. Proto tedy nezapadají do hodnocení podle čl. 101 odst. 3 SFEU. Takovéto konkrétní řešení tohoto případů by se dalo vysvětlit rolí zákonodárce.⁷⁴ Regulační úkoly nizozemské advokátní komory jí byly svěřeny právě zákonodárcem, tedy prostřednictvím veřejného práva. Delegování těchto regulačních či dozorčích úkolů na sdružení podniků může být účinné například proto, že tato sdružení mohou mít lepší znalosti o specifických problémech, které mohou nastat na trzích, na kterých jejich

⁶⁹ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 19. února 2002, *Wouters a další v Komise*, C-309/99 (v el. sb. rozh.), odst. 97.

⁷⁰ Tamtéž, odst. 104.

⁷¹ Tamtéž, odst. 103.

⁷² Tamtéž, odst. 105.

⁷³ Tamtéž, odst. 110.

⁷⁴ JANSSEN, Charlotte. KLOOSTERHUIS, Erik. *The Wouters case law, special for a different reason?* [online]. cpb.nl, srpen 2016, [Cit. 22 dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/The%20Wouters%20case%20law.pdf>.

členové působí.⁷⁵ Proto se pak na tyto problémy mohou zaměřit lépe než například vládní orgány. Toto posouzení lze tedy aplikovat v případech ve kterých jsou právě některé dozorčí či regulační pravomoci delegovány vládními organizacemi na různá sdružení podniků za účelem vyvážení určitých úkonů, které zákonodárce provedl a za předpokladu, že konkrétní sdružení podniků má lepší znalosti dané problematiky.

3.2 Případ Meca-Medina a Majcen

Dalším případem, kde SDEU používá podobnou argumentaci jako v případě Wouters je případ Meca-Medina a Majcen. Tento případ se týkal dvou profesionálních plavců, kterými byli David Meca-Medina a Igor Majcen. Tito dva plavci měli v roce 1999 pozitivní dopingový test na nedovolenou látku, kterou bylo anabolikum nandrolon.⁷⁶ Na základě pravidel stanovených mezinárodní plaveckou federací byl těmto dvěma plavcům uložen trest, který spočíval v zákazu činnosti na dobu čtyř let. Trest byl později snížen na dva roky Arbitrážním soudem pro sport (CAS).⁷⁷ Právě tato pravidla o antidopingových testech byla předmětem sporu. SDEU se zabýval tím, zda pravidlo, které zakazuje určitou hladinu dopingové látky v těle sportovce, může vést k omezení hospodářské soutěže.

Oba plavci zde tvrdili, že úroveň povolené látky, která byla stanovena v tomto antidopingovém pravidle neměla žádný vědecký základ a byla určena svévolně. V tomto případě byl opět přítomen generální advokát Legér, jež byl toho názoru, že žalobní důvod, který navrhovatelé uvedli, by měl být zamítnut.⁷⁸ Navrhovatelé v tomto případě chtěli aplikovat kritéria podobná případu Wouters, generální advokát však měl za to, že tato kritéria nejsou v tomto případě použitelná. Podle něj se kritéria stanovená v případě Wouters vztahují na tržní jednání a antidopingová pravidla jsou čistě sportovní povahy bez jakéhokoliv hospodářského dopadu, nelze tedy na ně vztáhnout působnost soutěžního práva EU.⁷⁹

Na rozdíl od stanoviska generálního advokáta SDEU došel k opačnému názoru, a tedy k tomu, že kritéria případu Wouters lze uplatnit i v tomto případě. SDEU konstatoval, že nelze vyloučit pravidla z aplikovatelnosti čl. 101 SFEU pouze z toho důvodu, že jejich povaha je čistě sportovního typu.⁸⁰ Také zde SDEU připomněl, že výkon sportovní činnosti rovněž spadá pod

⁷⁵ Tamtéž.

⁷⁶ ŠMEJKAL, Václav, DUFKOVÁ, Barbara. *Soutěžní právo EU. Casebook: rozsudky SDEU 2006-2020*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, s. 16.

⁷⁷ Tamtéž.

⁷⁸ Stanovisko generálního advokáta Philippe Legéra ze dne 23. března 2006 k věci Meca-Medina a Majcen, C-519/04 P, odst. 55.

⁷⁹ Tamtéž, odst. 44.

⁸⁰ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 18. července 2006 *David Meca-Medina a Igor Majcen v Komise*, C-519/04P (v el. sb. rozh.), odst. 33.

právo EU, a to za předpokladu, kdy představuje hospodářskou činnost. Zvláště pak s ohledem na profesionální či poloprofesionální sportovce, vzhledem k tomu, že v jejich případě má sportovní činnost povahu závislé činnosti, respektive se jedná o poskytování služeb za určitou odměnu.⁸¹

SDEU tedy posuzoval kritéria stanovená v tomto článku a použil přístup podobný případu Wouters a stanovil, že: „*na všechny dohody mezi podniky nebo všechna rozhodnutí sdružení podniků, která omezují svobodu jednání stran nebo jedné z nich se nezbytně nevztahuje zákaz stanovený v čl. 101 odst. 1 SFEU. Za účelem použití tohoto ustanovení v konkrétním případě je totiž nejprve namístě vzít v úvahu celkový kontext, ve kterém bylo dotčené rozhodnutí sdružení podniků přijato nebo působí své účinky, a konkrétněji jeho cíle. Dále je třeba zkoumat, zda omezující účinky na hospodářskou soutěž, které z něj vyplývají, jsou inherentní zajištění uvedených cílů a přiměřené těmto cílům.*“⁸²

Podle SDEU je tedy třeba vzít v úvahu celkový kontext, a to zvláště s ohledem na cíle, které konkrétní dohoda nebo rozhodnutí sleduje. Cílem antidopingových pravidel byl tedy podle SDEU byl „*boj proti dopingu za účelem zajištění poctivého průběhu sportovní soutěže a tento cíl zahrnuje nezbytnost zajistit rovné šance závodníků, jejich zdraví, integritu a objektivnost závodu, jakož i etické hodnoty ve sportu.*“⁸³ Tato antidopingová pravidla byla nezbytná k prosazení takového cíle. SDEU tedy došel k závěru, že takto stanovená antidopingová pravidla byla dostatečně odůvodněna legitimním cílem ochrany řádného vedení soutěžního sportu a zajištění zdravé rivality mezi sportovci. Navíc množství nandrolonu stanovené těmito pravidly bylo tomuto cíli podle SDEU dostatečně přiměřené, tím pádem nedošlo k porušení čl. 101 odst. 1 SFEU.⁸⁴ Žaloba plavců byla tedy zamítnuta.

Důležitým aspektem tohoto rozhodnutí zůstává fakt, že SDEU stanovil, že antidopingová pravidla Mezinárodního olympijského výboru spadají do působnosti práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže.⁸⁵ Dále pak stanovil kritéria, která se použijí pro posuzování v obdobných případech. Tato kritéria zahrnují celkový kontext případu, sledovaný cíl konkrétních dohod či rozhodnutí a jejich přiměřenost.

⁸¹ ŠMEJKAL, Václav, DUFKOVÁ, Barbara. *Soutěžní právo EU. Casebook: rozsudky SDEU 2006-2020*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, s. 16.

⁸² Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 18. července 2006 *David Meca-Medina a Igor Majcen v Komise*, C-519/04P (v el. sb. rozh.), odst. 42.

⁸³ Tamtéž, odst. 43.

⁸⁴ Tamtéž, odst. 45.

⁸⁵ ŠMEJKAL, Václav, DUFKOVÁ, Barbara. *Soutěžní právo EU. Casebook: rozsudky SDEU 2006-2020*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, s. 18.

Tímto rozsudkem se zároveň oslabila pozice sportovních asociací, vzhledem k tomu, že nyní již nemohly tvrdit, že jimi vydávaná pravidla čistě sportovního typu spadají mimo sféru práva Evropské unie. Z pohledu potencionálních stěžovatelů pak šlo o překonání překážky, která spočívala v prokazování toho, že pravidla sportovních asociací, která je omezují, nemusí nutně existovat v daném sportovním odvětví, případně že nejsou přiměřená.

3.3 Případ *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas (OTOC)*

Tento případ se týkal pravidel, která zavedl portugalský řád certifikovaných účetních (*Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, dále jen OTOC). V těchto pravidlech bylo stanoveno rozlišování mezi odborným vzděláváním a institucionálním vzděláváním pro účetní. Stanovená pravidla požadovala po všech certifikovaných účetních, aby získali průměrně 35 vzdělávacích kreditů ročně.⁸⁶ Tyto kredity byly získávány za různá školení. Institucionální školení v rozsahu minimálně dvanácti vzdělávacích kreditů bylo zajišťováno samotným OTOC. Dále pak odborné školení muselo být poskytováno přímo OTOC nebo jím muselo být schváleno.⁸⁷

SDEU nejprve konstatoval, že se v tomto případě opět jedná o rozhodnutí sdružení podniků.⁸⁸ Cílem nařízení totiž bylo zaručit kvalitní služby účetních. SDEU měl v tomto případě za to, že rozlišování mezi institucionálním a odborným vzděláváním zde nebylo důvodné. Institucionální školení bylo povinné a zároveň jej mohl poskytovat pouze OTOC, tím pádem toto nařízení vyhrazovalo značnou část relevantního trhu povinného školení právě pro OTOC.⁸⁹

Dále pak SDEU namítal, že zároveň zde existují pravidla týkající se délky odborného vzdělávání a tato pravidla mohou bránit ostatním subjektům, které by chtěly nabízet kratší kurzy v tom, aby takto učinily.⁹⁰ Toto tedy mohlo vést k nerovnosti mezi hospodářskými subjekty na relevantním trhu. SDEU následně odkázal na výše probíraný rozsudek *Wouters*. I v tomto případě bylo třeba vzít v úvahu celkový kontext rozhodnutí sdružení podniků a zejména pak jeho cíle. Toto nařízení bezpochyby přispívalo k legitimnímu cíli zaručení kvality služeb nabízených certifikovanými účetními, nicméně bylo nad rámec toho, co pro dosažení takového cíle bylo podle SDEU považováno za nezbytné.⁹¹ SDEU měl za to, že výsledkem tohoto

⁸⁶ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 28. února 2013, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12 (v el. sb. rozh.), odst. 78.

⁸⁷ Tamtéž, odst. 77.

⁸⁸ Tamtéž, odst. 59.

⁸⁹ Tamtéž, odst. 79.

⁹⁰ Tamtéž, odst. 81.

⁹¹ Tamtéž, odst. 93.

nařízení je vyloučení hospodářské soutěže v podstatné části relevantního trhu a dále pak stanovení diskriminačních podmínek.⁹²

SDEU dále posuzoval aplikovatelnost čl. 101 odst. 3 a čl. 106 odst. 2 SFEU. V tomto případě dospěl k závěru, že tato dvě ustanovení se nepoužijí, vzhledem k tomu, že zmíněné nařízení vylučuje hospodářskou soutěž na podstatné části relevantního trhu a omezení v něm stanovená nejsou přiměřená.⁹³ Toto nařízení tedy představovalo omezení hospodářské soutěže podle čl. 101 odst. 1 SFEU v tom rozsahu, v němž vylučovalo hospodářskou soutěž na podstatné části trhu a zároveň ukládalo diskriminační podmínky na druhou část relevantního trhu.⁹⁴

Tento případ se tedy, velice podobně jako případy *Wouters* a *Meca-Medina*, zabýval předpisy profesní organizace. V tomto případě však OTOC neurčoval pravidla pouze pro své členy, ale stanovoval pravidla i pro trh, na kterém sám působil, tedy trh s odborným vzděláváním. Tento případ tedy rozšířil dopady doktríny, týkající se regulačních činností, na případy, kdy se sám regulátor dané činnosti aktivně účastní relevantního trhu. Navíc zde, i když za aplikace podobných pravidel jako v případě *Wouters*, dosáhl SDEU opačného závěru, podobně jako v případě *Meca-Medina* a *Majcen*.⁹⁵

3.4 Případ *Consiglio Nazionale dei Geologi (CNG)*

Consiglio Nazionale dei Geologi (CNG) byla italská národní asociace geologů. CNG byla tedy odborným orgánem sdružujícím geology působícím v Itálii a jako taková byla odpovědná mimo jiné za dodržování profesních předpisů a ostatních předpisů týkajících se tohoto povolání. Zároveň pak měla oprávnění přijímat disciplinární opatření v případě porušení těchto předpisů.⁹⁶

Za sporná byla v tomto případě považována ustanovení etického Kodexu pro výkon povolání geologa v Itálii (dále jen *Kodex*), který byl přijat CNG. Zejména pak čl. 17 tohoto Kodexu, který byl nazván označen jako „sazební parametry“, kdy tento článek odkazoval na

⁹² Tamtéž, odst. 100.

⁹³ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 28. února 2013, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12 (v el. sb. rozh.), odst. 101-107.

⁹⁴ Tamtéž, odst. 108.

⁹⁵ CLEAVER, Tom. *Anticompetitive behaviour by professional regulators – Wouters naturalised* [online]. competitionbulletin.com, 18. březen 2013, [Cit. 22 dubna 2022]. Dostupné z: <https://competitionbulletin.com/2013/03/18/anticompetitive-behaviour-by-professional-regulators-wouters-naturalised/>.

⁹⁶ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 18. července 2013, *Consiglio nazionale dei geologi v Autorità garante della concorrenza e del mercato*, C-136/12 (v el. sb. rozh.), odst. 5.

stupnici určující sazbu za odbornou činnost. Tato stupnice měla být legitimní referenční kritérium pro určování výše odměny geologů.⁹⁷

Dále pak čl. 18 a 19 tohoto Kodexu zaváděly obecné normy pro stanovení odměn. Tyto odměny měly být úměrné rozsahu a obtížnosti zakázky, důstojnosti povolání, požadovaným technickým znalostem a vynaložené práci.⁹⁸ Tato ustanovení měla podněcovat členy CNG k používání této stupnice při stanovování svých odměn a mohla dokonce vést k domněnce, že její aplikovatelnost je povinná, čímž by došlo k porušení čl. 101 odst. 1 SFEU.⁹⁹ Vnitrostátní orgán zabývající se ochranou hospodářské soutěže v tomto případě tedy rozhodl, že se jedná o porušení čl. 101 SFEU. Rozpor byl spatřován v tom, že toto pravidlo mělo tedy nutit italské geology, aby stanovovali výši svých odměn v souladu s touto sazbou.¹⁰⁰

CNG s tímto tvrzením nesouhlasila, nicméně italský krajský soud měl za to, že tato stupnice skutečně může nutit geology k tomu, aby ji používali, tedy že její aplikovatelnost může působit jako povinná.¹⁰¹ Dále pak tento soud konstatoval, že ze strany vnitrostátního orgánu, který se zabýval ochranou hospodářské soutěže, nebyly předloženy dostatečné důkazy k tomu, že stanovení odkazu na důstojnost povolání jako kritéria pro stanovování odměny geologů by znamenalo vyšší stupeň závaznosti tohoto sazebníku odměn.¹⁰²

Na základě těchto skutečností pak byla vnitrostátním soudem předložena Soudnímu dvoru Evropské unie předběžná otázka. Po SDEU bylo požadováno osvětlení toho, zdali článek 101 SFEU brání profesnímu sdružení, aby přijalo pravidla profesního chování, která jsou stanovena jako kritéria pro stanovení odměny, s tím, že stanovení odměny pod určitou úroveň, stejně jako při stanovení minimálních sazeb, může být sankcionováno jako porušení takovýchto pravidel.¹⁰³ Zvláště s ohledem na to, že CNG měla v tomto případě i pravomoc přijímat takováto disciplinární opatření.

SDEU opět shledal, že v případě CNG se jedná o sdružení podniků podle č. 101 SFEU.¹⁰⁴ Stejně jako v předchozích případech k tomuto závěru došel na základě toho, že CNG působí jako regulační orgán profese geologů a výkon této profese představuje hospodářskou

⁹⁷ Tamtéž, odst. 9, pododstavec 1.

⁹⁸ Tamtéž, pododstavec 2.

⁹⁹ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 18. července 2013, *Consiglio nazionale dei geologi v Autorità garante della concorrenza e del mercato*, C-136/12 (v el. sb. rozh.), odst. 12.

¹⁰⁰ Tamtéž, odst. 10.

¹⁰¹ Tamtéž, odst. 11.

¹⁰² Tamtéž, odst. 14.

¹⁰³ Tamtéž, odst. 38.

¹⁰⁴ Tamtéž, odst. 45.

činnost.¹⁰⁵ Kodex je navíc závazný pro geology a jeho nedodržování může vést k sankcím, tento Kodex je tedy rozhodnutím sdružení podniků.¹⁰⁶

Zároveň pak SDEU ponechal na posouzení vnitrostátního soudu, zda ustanovení týkající se výše odměn skutečně vedou k omezení hospodářské soutěže. Toto posouzení pak muselo být provedeno s ohledem na celkový kontext, ve kterém je tento Kodex účinný, včetně zohlednění vnitrostátního právního rámce a způsobu, jakým je tento Kodex uplatňován v praxi.¹⁰⁷ Vzhledem k tomu, že rozhodnutí CNG se vztahuje na všechny geology v Itálii, má takovéto rozhodnutí již ze své podstaty za následek posilování rozdělení trhů.¹⁰⁸ Toto nepochybně vede k tomu, že tato pravidla mohou omezovat hospodářskou soutěž na vnitřním trhu.¹⁰⁹

Opět pak SDEU došel k tomu, že rozhodnutí sdružení podniků nemusí být nutně zakázáno podle čl. 101 odst. 1 SFEU, i když je tímto rozhodnutím omezena svoboda jednání stran, nebo alespoň jedné z nich. S ohledem na toto SDEU zopakoval svoji formulaci z rozsudku Wouters, že je třeba vzít v úvahu celkový kontext a cíle a posoudit, zda omezující protisoutěžní účinky jsou vlastní sledování těchto legitimních cílů.¹¹⁰ V tomto případě bylo sledovaným legitimním cílem zajistit to, aby konečným spotřebitelům dotčených služeb byly poskytnuty nezbytné záruky.¹¹¹ Toto posouzení měl podle SDEU pak provést předkládající vnitrostátní soud. V tomto případě bylo tedy zřejmé, že omezení hospodářské soutěže, které spočívalo ve stanovení výše odměny může taktéž těžit z úvah prezentovaných v případě Wouters.

3.5 Shrnutí

Z judikatury SDEU ve zmíněných případech tedy můžeme dovodit, že některé omezující dohody mezi podniky či rozhodnutí sdružení podniků mohou být vyjmuty ze zákazu stanoveném v čl. 101 SFEU. Toto pravidlo může být uplatněno zejména s ohledem na sledování legitimního cíle těchto dohod a rozhodnutí. Zároveň pak toto omezení jimi stanovované musí být přiměřené s ohledem na tento sledovaný legitimní cíl. Jak bylo řečeno v případě Wouters, SDEU v posuzování těchto omezení posuzuje zvláště ekonomické, tak neekonomické cíle, které mohou být sledovány těmito omezeními. Nicméně tyto cíle, sledované pravidly sdružení podniků musí být v souladu s hospodářskými cíli těchto sdružení.

¹⁰⁵ Tamtéž, odst. 44.

¹⁰⁶ Tamtéž, odst. 46.

¹⁰⁷ Tamtéž, odst. 56.

¹⁰⁸ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 18. července 2013, *Consiglio nazionale dei geologi v Autorità garante della concorrenza e del mercato*, C-136/12 (v el. sb. rozh.), odst. 50.

¹⁰⁹ Tamtéž, odst. 57.

¹¹⁰ Tamtéž, odst. 53.

¹¹¹ Tamtéž, odst. 55.

Hlavní vodítko pro zohledňování i neekonomických faktorů lze pak nalézt v případě Meca-Medina, kde bylo stanoveno, že i ochrana zdraví sportovců a regulérnosti sportovní soutěže může být považováno za legitimní cíl. Nicméně i v tomto případě byly tyto cíle spojeny s dalšími, které již souvisely s hospodářskou soutěží a cíle sledované v těchto případech již měly za úkol napravovat možné omezení této hospodářské soutěže. Rozsudek Wouters tedy umožňuje poskytnutí výjimky z pravidla stanoveného v čl. 101 SFEU, i když tento článek žádné takovéto výjimky nepřipouští. Tato výjimka spočívá právě v možnosti odůvodnit potencionální omezení hospodářské soutěže sledováním legitimního cíle. Povaha dotčených pravidel by pak měla být určitou motivací k provádění analýzy spíše podle čl. 101 odst. 1, než podle čl. 101 odst. 3 SFEU.

V rámci trhů profesionálních služeb a sportu se sdružení podniků na těchto trzích působící snaží vydávat svoje předpisy a rozhodnutí, která mají vést k ekonomické regulaci tohoto trhu. Tato nařízení pak mají vést ke zlepšení efektivity a ekonomické stability těchto trhů. V členských státech Evropské unie však k takovéto regulaci trhu dochází velice často prostřednictvím samoregulace profesními organizacemi jednotlivých odvětví. Těmto profesním organizacím je ponechána větší volnost při vytváření těchto samoregulačních pravidel v rámci jejich ekonomických přínosů a souladu s čl. 101 odst. 1 SFEU.

Na základě těchto skutečností by se dalo říct, že Woutersova doktrína uznává legitimitu samoregulačních pravidel sloužících k nápravě selhávání dotčeného trhu. Ovšem ekonomické hledisko v tomto případě nevede k tomu, že by mohly být do této analýzy podle čl. 101 odst. 1 SFEU začleněny i cíle neekonomické povahy. Toto je SDEU následně dovozeno až v případě Meca-Medina. Doktrína zavedená v případě Wouters je tedy unikátní tím, že umožňuje zvážení ekonomických přínosů nařízení omezujících hospodářskou soutěž v rámci čl. 101 odst. 1 SFEU.

Právě až ve zmíněném rozsudku Meca-Medina SDEU uplatnil toto pravidlo i na omezení, která nesledují žádnou ekonomickou aktivitu. Na základě tohoto rozsudku je tedy možné podrobit sportovní pravidla kontrole z hlediska soutěžního práva EU a testovat jejich možné omezení hospodářské soutěže, i když toto omezení může být povoleno právě na základě doktríny stanovené v případě Wouters.

3.6 Rozsah dopadů doktríny Wouters

Otázkou je, jak široké dopady může rozsudek Wouters mít v praxi. V samotném rozsudku není stanoveno nic, co by výslovně omezovalo použití této doktríny pouze na tzv. profesionálně etická regulační pravidla v rámci výkonu advokacie a ani v rámci výkonu svobodných povolání obecně. Výše zmíněné rozsudky OTOC, Meca-Medina a CNG

bezpochyby ukazují, že doktrína stanovená v případě Wouters je použitelná i na jiná regulační pravidla. Vždyť podle SDEU se tato doktrína vztahuje i na antidopingová pravidla Mezinárodní plavecké federace, jak je ukázáno v rozsudku Meca-Medina. Povaha antidopingových pravidel a výška trestů samozřejmě může nepříznivě ovlivnit hospodářskou soutěž, ale pokud se tato omezení týkají pouze toho, co je nezbytné k zajištění řádného vedení soutěžního sportu, zákaz podle čl. 101 SFEU se na ně nevztahuje.¹¹² Legitimními cíli může tedy být i boj proti dopingmu, potřeba zajištění rovných šancí pro sportovce, zájem na spravedlivém průběhu sportovních soutěží, ochrana zdraví sportovců a v neposlední řadě také ochrana samotné integrity, objektivit a etických hodnoty soutěžního sportu.¹¹³ Omezení stanovená v tomto případě tedy byla přiměřená těmto sledovaným cílům.

Naproti tomu v případě OTOC tedy SDEU rozhodl, že předpisy o školení přijaté OTOC sice sledovaly legitimní cíl, kterým bylo zaručit kvalitu služeb poskytovaných účetními, nicméně v tomto případě již toto nařízení šlo nad rámec toho, co lze považovat za přiměřené k dosažení takovýchto legitimních cílů. OTOC měl tedy výhradní pravomoc k tomu, aby schvaloval i školení pořádané konkurenčními subjekty, což mu dávalo zjevnou výhodu nad svými konkurenty. V tomto rozsudku tedy bylo potvrzeno, že pouze přiměřená a proporcionální regulační pravidla nespádají do působnosti čl. 101 SFEU.

Stejný přístup pak SDEU zaujal ještě například v rozsudku Anonima Petroli Italiana SpA (API) v Ministero delle Infrastrutture e dei Transporti, kdy v tomto případě posuzoval opatření, které se týkalo sazeb za služby silniční dopravy. V tomto rozsudku dospěl k názoru, že sazby za služby silniční nákladní dopravy pro cizí potřebu nemohou být nižší než minimální provozní náklady, které stanoví subjekt složený především ze zástupců dotčených hospodářských subjektů.¹¹⁴

V případě Wouters měla zkoumaná pravidla nepochybně veřejnoprávní charakter. Nizozemské právní předpisy sice upravovaly právní profese, nicméně funkce tvorby dotčených pravidel patřila soukromoprávnímu sdružení podniků. V rozsudcích CNG a OTOC bylo stejné odůvodnění použito na nařízení autorizovaných geologů a účetních. V případě Meca-Medina byl pak za regulační systém odpovědný Mezinárodní olympijský výbor, kdy MOV je entitou

¹¹² LANE. Robert. *The International and Comparative Law Quarterly*, Oxford, duben 2007, č. 56 (2), s. 422-442.

¹¹³ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 18. července 2006 *David Meca-Medina a Igor Majcen v Komise*, C-519/04P (v el. sb. rozh.), odst. 43.

¹¹⁴ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 4. září 2014, *Anonima Petroli Italiana SpA v Ministero delle Infrastrutture e dei Transporti*, C-184/13 (v el. sb. rozh.), odst. 58.

mezinárodního práva veřejného. Toto mohlo mít za následek právě úvahu SDEU, kdy se rozhodl použít v tomto případě kritéria stanovená v případě Wouters.¹¹⁵

Otázkou pak zůstává, zda by se aplikační praxe případu Wouters mohla rozšířit dále, například na čistě soukromý regulační systém, kde neexistuje žádná veřejná složka. I v případech rozebíraných níže jako je ISU či MOTOE zde byla přítomná veřejná složka, avšak i mnoho sportovních asociací má čistě soukromoprávní charakter, například Fotbalová asociace Spojeného království. Je možnost, že SDEU rozšíří doktrínu případu Wouters i na takovéto orgány.¹¹⁶ Naproti tomu pak SDEU v případě Slovak Banks uvedl, že zajištění souladu s právními předpisy je věcí veřejnoprávních orgánů a nikoli orgánů soukromoprávních. Podnikům tedy nepřísluší přebírat soukromoprávní iniciativu k tomu, aby z trhu odstranili konkurenty, o nichž se domnívají, že jednají nezákonně.¹¹⁷ Možná aplikace doktríny Wouters v soukromoprávním sektoru tedy zůstává nejistá.

¹¹⁵ WHISH, Richard, BAILEY, David. *Competition law*. 8th ed., United Kingdom: Oxford University Press, 2015, s. 141.

¹¹⁶ Tamtéž.

¹¹⁷ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 7. února 2013, *Protimonopolný úrad Slovenskej republiky v Slovenská sporiteľňa a.s.*, C-68/12 (v el. sb. rozh.), odst. 20.

4. Příklady z praxe – jednání sdružení podniků omezující hospodářskou soutěž

4.1 Případ Piau

Případ Piau je druhým případem z odvětví sportu, kterým se SDEU zabýval v souvislosti s ustanoveními týkajícími se stanov sportovních asociací a jejich souladu s předpisy soutěžního práva Evropské unie. Tento případ se konkrétně týkal platnosti nařízení FIFA, které se zabývalo regulací profese hráčských agentů.¹¹⁸ K získání této licence bylo nutné uspět v pohovoru, který se týkal znalostí z oboru práva a sportu, dále bylo nutné mít čistý trestní rejstřík či složit finanční záruku a v neposlední řadě pak agent také musel mít předem vyjednání délku trvání kontraktu mezi ním a daným hráčem, kterého chtěl zastupovat.¹¹⁹ Mimoto zde byla vyhrazena podmínka udělení této licence pouze fyzickým osobám. V případě porušení těchto pravidel byl zaveden sankční mechanismus, a to jak pro samotné agenty, tak pro hráče a kluby.¹²⁰

Piau, který se chtěl stát hráčským agentem podal stížnost k Evropské komisi s ohledem na tato výše zmíněná pravidla. V této stížnosti tvrdil, že nařízení FIFA týkající se hráčských agentů bylo v rozporu s právem hospodářské soutěže EU a tento rozpor spatřoval v omezení přístupu k tomuto povolání. Toto omezení mělo spočívat v neprůhledném systému zkoušek, kontroly a sankcí. Jako další důvod uváděl, že tato pravidla byla diskriminační s ohledem na nemožnost napadnout sankce a rozhodnutí orgánů FIFA, která se týkají hráčských agentů, jakýmkoliv opravným prostředkem.¹²¹

Komise zde opět došla k názoru, že přijetí pravidel o hráčských agentech FIFA je rozhodnutím sdružením podniků podle čl. 101 odst. 1 SFEU, obdobně jako v případě Meca-Medina a Majcen.¹²² Po tom, co Komise vytknula nedostatky tohoto nařízení, FIFA jej pozměnila a podařilo se jí eliminovat nejzávažnější problémy, které obsahovalo původní nařízení.

Licence byla nově vydávána na dobu neurčitou a namísto pohovoru byl zaveden více objektivní systém písemného testu, který však nadále prověřoval znalosti uchazeče z odvětví sportu a práva. Podmínkou však stále zůstával čistý trestní rejstřík či složení finanční záruky.

¹¹⁸ Tribunál: Rozsudek ze dne 26. ledna 2005, *Laurent Piau v Komise*, T-193/02 (v el. sb. rozh.), odst. 5.

¹¹⁹ Tamtéž, odst. 6.

¹²⁰ Tamtéž, odst. 7.

¹²¹ Tamtéž, odst. 8.

¹²² Tamtéž, odst. 10.

V neposlední řadě pak v tomto novém nařízení byla upravena povinnost agentů uzavřít pojištění o odpovědnosti.¹²³

Pravidla navíc stanovovala, že vztahy mezi agentem a hráčem musí být předmětem písemné, prodloužitelné smlouvy na dobu maximálně dvou let, v níž je uvedena odměna agenta, která se vypočítá na základě základní hrubé mzdy hráče.¹²⁴ Zaveden byl taky přehlednější a jasnější systém sankcí pro kluby, hráče a agenty.¹²⁵

V důsledku těchto novelizací měla Komise za to, že nejvíce restriktivní pasáže nařízení FIFA byly odstraněny. Na tomto základě se Komise rozhodla nepodniknout žádné další kroky a zamítla Piauovu stížnost z důvodu nedostatku jejího zájmu pro Společenství.¹²⁶

Pan Piau poté podal k soudu prvního stupně žalobu na neplatnost tohoto rozhodnutí. Pokud jde obecně o použití čl. 101 odst. 1 SFEU na tento rozsudek, SDEU se domníval, že se Komise nedopustila žádné zjevné chyby v posouzení.¹²⁷ Co se týkalo použití čl. 101 odst. 3, tak SDEU dospěl k názoru, že nařízení o hráčských agentech by skutečně mohlo splňovat nárok na výjimku podle tohoto ustanovení. Zejména pak s ohledem na to, že dotčená nařízení nevyklučují hospodářskou soutěž tím, že uplatňují kvalitativní výběr před výběrem kvantitativním.¹²⁸ Kontroverzním závěrem SDEU v tomto případě byla domněnka, že fotbalové kluby mají na tomto relevantním trhu kolektivní dominantní postavení, nicméně jej nezneužívají.¹²⁹

Při zkoumání povahy předpisů o hráčských agentech SDEU tvrdil, že národní fotbalové asociace, které jsou členy FIFA, mohou být považovány za podniky i za sdružení podniků ve smyslu článku 101 SFEU. V důsledku toho je FIFA klasifikována jako sdružení podniků.¹³⁰ Tato problematika je koneckonců zmíněna i výše v rámci příkladu sportovních asociací jakožto sdružení podniků.

Pokud jde o služby poskytované hráčskými agenty, SDEU tvrdil, že tato činnost má hospodářskou povahu zahrnující poskytování služeb, tedy něco, co nespadá do oblasti působnosti zvláštní povahy sportu. Pokud jde o předpisy přijaté FIFA, SDEU uvedl, že tyto předpisy nespádají do rozsahu svobody vnitřní organizace, kterou disponují sportovní svazy.¹³¹

Z toho tedy vyplývá, že je možné zde konstatovat dominantní postavení klubů na trhu s hráčskými agenty. Kluby totiž prostřednictvím FIFA vytvářejí podmínky fungování na tomto

¹²³ Tamtéž, odst. 14.

¹²⁴ Tribunál: Rozsudek ze dne 26. ledna 2005, *Laurent Piau v Komise*, T-193/02 (v el. sb. rozh.), odst. 15.

¹²⁵ Tamtéž, odst. 16.

¹²⁶ Tamtéž, odst. 19.

¹²⁷ Tamtéž, odst. 99.

¹²⁸ Tamtéž, odst. 100.

¹²⁹ Tamtéž, odst. 104.

¹³⁰ Tamtéž, odst. 72.

¹³¹ Tamtéž, odst. 74.

trhu a FIFA je v postavení sdružení podniků. SDEU vysloveně ve svém odůvodnění uvedl, že: „bylo by nepřirozené tvrdit, že FIFA, jejíž pravomoc řídit sportovní aktivitu fotbalu a hospodářské činnosti, které jsou s ním spojeny, jako je v projednávaném případě činnost agentů hráčů, je prokázána, nemá kolektivní dominantní postavení na trhu poskytování služeb agentů hráčů z důvodu, že není subjektem na uvedeném trhu.“¹³² Přípuštěním tohoto dominantního postavení celá věc de facto skončila, a to proto, že dle názoru SDEU v tomto případě nedošlo ke zneužití tohoto dominantního postavení.

Rozsudek Piau je však důležitý z hlediska určení sportovních asociací jakožto sdružení podniků. V tomto rozsudku soud tedy konstatoval, že FIFA je sdružením podniků a vzhledem k tomu, že v ostatních sportovních odvětvích fungují sportovní asociace na velice podobném principu, lze se domnívat, že i ostatní sportovní asociace lze považovat za sdružení podniků. Dále pak je nutné vypíchnout přiznání dominantního postavení v rámci relevantního trhu regulace sportovní činnosti, které se dané sportovní asociace věnuje. V tomto případě je toto dominantní postavení dle SDEU v pořádku a jedná se o tzv. pyramidovou strukturu. Tato pyramidová struktura je typická pro většinu sportovních odvětví, ne pouze pro fotbal.

4.2 Případ Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE)

MOTOE (Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID) byla nezisková organizace působící v odvětví motoristického sportu, jejíž předmětem činnosti byla organizace motocyklových závodů v Řecku.¹³³ MOTOE v souvislosti s výše uvedeným zažádala o povolení organizování motocyklového závodu v Řecku. Podle platného řeckého zákona o silničním provozu byla žádost MOTOE o povolení organizování těchto motocyklových závodů postoupena příslušnému ministrovi řeckého automobilového a turistického klubu (Elliniki Leschi Aftokinitou kai Perigiseon, dále jen ELPA), jehož souhlasné stanovisko bylo vyžadováno k poskytnutí povolení pro organizaci takovýchto soutěží.¹³⁴ Mimo to, že se ELPA účastnila tohoto schvalovacího procesu tak také ona sama byla organizátorem závodů a soutěží v motoristických sportech v Řecku.

Sdružení MOTOE tedy podalo žádost o povolení organizování motoristického závodu, avšak ELPA k této žádosti nevydala žádné stanovisko, což mělo za následek zamítnutí této žádosti. Proti tomuto zamítnutí se MOTOE odvolalo a zpochybňovalo dvojroli ELPA. MOTOE se dovolávalo rozporu řeckého silničního zákona s čl. 102 a 106 odst. 1 SFEU. Hlavní problém

¹³² Tribunál: Rozsudek ze dne 26. ledna 2005, *Laurent Piau v Komise*, T-193/02 (v el. sb. rozh.), odst. 115

¹³³ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 1. července 2008, *MOTOE v Elliniko Dimosio*, C-49/07 (v el. sb. rozh.), odst. 4

¹³⁴ Tamtéž, odst. 6

byl spatřován v tom, že ELPA může v oblasti motoristických závodů zavést monopol, a to s ohledem na fakt, že sama organizuje motoristické závody a zároveň je její stanovisko nutné pro povolení organizace jiných motoristických soutěží.¹³⁵

Řecký soud, který se tímto případem zabýval uvedl, že činnost ELPA se neomezuje pouze na sportovní odvětví, ale že se také zabývá uzavíráním sponzorských, reklamních a pojistných smluv v rámci pořádání vlastních motoristických závodů.¹³⁶ Dále pak také připomněl, že řecké právo neobsahuje žádnou možnost účinné nápravy pro žadatele, jehož žádost by byla zamítnuta.¹³⁷ V neposlední řadě pak zmiňoval, že role ELPA v povolovacím procesu nepodléhá žádné kontrole či hodnocení jiného subjektu, což může vést ke svévolnému posuzování těchto žádostí.¹³⁸ Na základě těchto skutečností se tento soud rozhodl podat dvě předběžné otázky k SDEU. V první se dotazoval, zda soutěžní právo EU, konkrétně čl. 102 a 106 odst. 1 SFEU, lze vztáhnout na neziskové sdružení jako je ELPA. Druhá předběžná otázka se pak týkala toho, zda právo EU v tomto případě brání tomu, aby takovéto právnické osobě byla státem svěřena pravomoc vydávat souhlasná stanoviska, aniž by tato pravomoc podléhala nějakým dalším omezením, povinnostem či kontrole ze strany dalšího subjektu.¹³⁹

Následně se budu věnovat stanovisku Generální advokátky Kokott k tomuto případu. Ve svém stanovisku generální advokátka opět zdůraznila fakt, že sport obecně není vyloučen z působnosti práva Evropské unie.¹⁴⁰ Hlavní pozornost pak byla věnována samotnému pojmu podniku v právu hospodářské soutěže EU a také aplikaci tohoto pojmu v rámci sportovního kontextu daného případu.

ELPA má podle tohoto stanoviska z hlediska soutěžního práva EU postavení podniku vzhledem k tomu, že její činnosti jsou hospodářské povahy.¹⁴¹ V první řadě v souvislosti s pořádáním motocyklových závodů jsou služby ELPA hrazeny účastníky těchto závodů. Zadruhé, co se týká marketingu takovýchto akcí, služby ELPA využívají taktéž sponzoři, reklamní partneři a pojistitelé. Navíc tyto soutěže mohou být dále nabízeny prostřednictvím prodeje vstupenek či práv na televizní vysílání.¹⁴²

S ohledem na tyto skutečnosti tedy fakt, že ELPA je neziskovou organizací a že její služby souvisejí primárně se sportem, nemění kvalifikaci podniku z hlediska soutěžního práva

¹³⁵ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 1. července 2008, *MOTOE v Elliniko Dimosio*, C-49/07 (v el. sb. rozh.), odst. 12.

¹³⁶ Tamtéž, odst. 16.

¹³⁷ Tamtéž, odst. 17.

¹³⁸ Tamtéž.

¹³⁹ Tamtéž, odst. 18.

¹⁴⁰ Stanovisko generální advokátky Juliane Kokott ze dne 6. března 2008 k věci *MOTOE*, C-49/07, odst. 27.

¹⁴¹ Tamtéž, odst. 36.

¹⁴² Tamtéž, odst. 34-35.

EU.¹⁴³ Tuto kvalifikaci nemůže pak změnit ani to, že se ELPA účastní povolovacího procesu motocyklových závodů, i když je tento proces zakotven státní právní úpravou.¹⁴⁴

Dalším problémem, kterému se generální advokátka věnovala, bylo to, zda ELPA skutečně zaujímá dominantní postavení na relevantním trhu a zda tímto může být ovlivněn obchod mezi členskými státy.¹⁴⁵ V tomto případě byly zohledněny dva samostatné relevantní trhy, kdy jedním byla organizace motoristických sportovních akcí a druhým byl marketing spojený s těmito akcemi.¹⁴⁶ V souvislosti s tímto bylo také připomenuto, že území členského státu, tedy v tomto případě území Řecka, lze považovat za podstatnou část společného trhu.¹⁴⁷

Lze v tomto případě předpokládat, že ELPA by mohla mít dominantní postavení na obou výše vymezených relevantních trzích, a to v případě, že by byla odpovědná za organizaci všech, anebo alespoň velké části všech motocyklových závodů pořádaných v Řecku.¹⁴⁸ Dále pak v tomto stanovisku generální advokátka poukazovala na mezinárodní kontext sportovních aktivit a také na skutečnost, že v případě ELPA je její postavení natolik specifické, že jí toto postavení umožňuje potencionálně bránit ostatním organizátorům motocyklových závodů ve vstupu na řecký trh.¹⁴⁹ Mimo jiné pak také pravidla ELPA stanovují, že i komerční reklama na motocyklových závodech je podmíněna jejím předchozím souhlasem a toto také může odrazovat možné zahraniční organizátory, sponzory, reklamní partnery či pojišťovny od toho, aby se jakýmkoliv způsobem zapojili do podnikání na půdě řeckého motorsportu.¹⁵⁰

Argument řecké vlády, že možné dopady protisoutěžního jednání ze strany ELPA na obchod mezi členskými státy jsou zcela bezvýznamné, a to z toho důvodu, že v Řecku je organizováno pouze velmi malé množství motocyklových závodů, ve kterých je zajištěna mezinárodní účast, byl podle generální advokátky v tomto případě irelevantní.¹⁵¹ V tomto směru pak byla zohledněna dvě hlediska, a to kvantitativní a kvalitativní. Z hlediska kvantitativního by možné překážky v organizaci či marketingu jedné nebo několika motocyklových akcí mohly potencionálně bránit rozvoji většího trhu.¹⁵² Z kvalitativního hlediska pak může mít samotná existence dominantního postavení na trhu na celém území

¹⁴³ Stanovisko generální advokátky Juliane Kokott ze dne 6. března 2008 k věci MOTOE, C-49/07, odst. 38.

¹⁴⁴ Tamtéž, odst. 49.

¹⁴⁵ Tamtéž, odst. 52.

¹⁴⁶ Tamtéž, odst. 55.

¹⁴⁷ Tamtéž, odst. 57.

¹⁴⁸ Tamtéž, odst. 59.

¹⁴⁹ Tamtéž, odst. 61.

¹⁵⁰ Tamtéž, odst. 67.

¹⁵¹ Tamtéž, odst. 73.

¹⁵² Tamtéž, odst. 72.

členského státu vliv na posílení rozdělení trhů na vnitrostátní úrovni, kdy jakékoliv zneužití takovéto situace v případě ELPA by mohlo být v přímém rozporu s cíli jednotného trhu.¹⁵³

Co se druhé předběžné otázky týče, tak podle závěrů generální advokátky nelze každý výkon spolurozhodovacích práv ELPA v daném povolovacím procesu považovat za zneužití dominantního postavení.¹⁵⁴ Zvláště pak s přihlédnutím k objektivním důvodům, mezi které můžeme zařadit právě již i v jiných případech zmiňované obavy o bezpečnost závodníků či potřebu jednotných pravidel pro odvětví motorsportu. V případě nesplnění těchto objektivních důvodů je pak zcela v pořádku, aby povolení motocyklových závodů bylo zamítnuto.¹⁵⁵

Nicméně ve svém stanovisku generální advokátka Kokott došla k závěru, že dotčená právní úprava je v rozporu s čl. 102 a 106 odst. 1 SFEU, vzhledem k tomu, že vytváří nebezpečí zneužití dominantního postavení.¹⁵⁶ Navíc riziko tohoto zneužití je v případě ELPA značně vysoké, právě s ohledem na fakt, že v tomto autorizačním procesu dochází ke střetu zájmů a také proto, že role ELPA v tomto procesu nepodléhá žádnému omezení, povinnostem nebo kontrole jiných subjektů.¹⁵⁷

SDEU se ve svém rozsudku ve většině problémů ztotožnil s pohledem generální advokátky. Podle SDEU je tedy ELPA podnikem a doporučil vnitrostátnímu soudu určité pokyny, podle kterých mělo být posouzeno, zdali ELPA ve skutečnosti má dominantní postavení.¹⁵⁸ Na rozdíl od generální advokátky zde SDEU nevymezil dva samostatné relevantní trhy, ale odkázal na „*dva typy činnosti, které nejsou vzájemně zaměnitelné, ale vykazují spíše charakter funkční komplementarity*“.¹⁵⁹

Co se týče odpovědi na otázku, zdali je řecká právní úprava v rozporu s čl. 102 a 106 odst. 1 SFEU, SDEU konstatoval, že „*pouhá skutečnost, že přiznáním zvláštních nebo výlučných práv ve smyslu čl. 106 odst. 1 SFEU je vytvořeno nebo posíleno dominantní postavení, není jako taková neslučitelná s článkem 102 SFEU.*“¹⁶⁰ Následně zmínil, že „*není nezbytné, aby ke zneužití skutečně došlo.*“¹⁶¹ Dále pak SDEU uvedl, že členský stát se dopouští

¹⁵³ Stanovisko generální advokátky Juliane Kokott ze dne 6. března 2008 k věci MOTOE, C-49/07, odst. 74-75.

¹⁵⁴ Tamtéž, odst. 89.

¹⁵⁵ Tamtéž, odst. 92.

¹⁵⁶ Tamtéž, odst. 97.

¹⁵⁷ Tamtéž, odst. 99.

¹⁵⁸ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 1. července 2008, *MOTOE v Elliniko Dimosio*, C-49/07 (v el. sb. rozh.), odst. 29.

¹⁵⁹ Tamtéž, odst. 33.

¹⁶⁰ Tamtéž, odst. 48.

¹⁶¹ Tamtéž., odst. 49.

porušení těchto ustanovení SFEU, pakliže uděluje zvláštní nebo výlučná práva, která mají vést k „vytvoření nebezpečí zneužití dominantního postavení.“¹⁶²

V tomto případě byla ELPA podle SDEU zjevně zvýhodněna svým postavením.¹⁶³ Toto postavení bylo ještě zvýrazněno tím, že pro povolení závodů, které pořádala ELPA sama nebyl vyžadován žádný souhlas a k tomu ještě i zmiňovaná neexistence jakýchkoliv omezení, povinností či přezkumu role ELPA ve schvalovacím procesu dalším orgánem.¹⁶⁴

V rozsudku MOTOE bylo tedy opět potvrzeno, že sport jakožto hospodářská činnost podléhá soutěžnímu právu Evropské unie. SDEU v tomto případě tedy správně došel k závěru, že řecký povolovací proces a dvojí úloha ELPA jsou v rozporu s čl. 102 a 106 odst. 1 SFEU.

V tomto rozsudku se však SDEU ještě nevěnoval úloze sportovních asociací a celkově vztahu mezi sportem a právem EU. Tento závěr lze vysvětlit zmíněním třech prvků.

Zaprvé se SDEU nemusel těmto aspektům věnovat, protože nebyly stěžejní pro to, aby mohl odpovědět na předběžné otázky, na které se dotazoval vnitrostátní soud.

Zadruhé v minulých případech byly pokusy o určení takového vztahu kritizovány obcí sportovního světa a prohlášení o specifičnosti sportu či rolích sportovních asociací byly přijímány zvláště za účelem získání autonomního statutu pro sport.

Zatřetí byla ostražitost soudu v této věci dána také v té době velice pečlivým přístupem ze strany evropských institucí ke sportovnímu sektoru, zejména s ohledem na úlohu sportovních asociací.¹⁶⁵ Příkladem zde můžeme uvést Bílou knihu o sportu z roku 2007.¹⁶⁶ Zatímco v případě Helsinské zprávy o sportu z roku 1998 Komise obhajovala evropský sportovní model a pyramidovou strukturu organizace sportu v Evropě, tak v Bílé knize o sportu zaujala více pragmatické stanovisko.¹⁶⁷ Zde tedy Komise poznamenala, že „vzhledem k rozmanitosti a složitosti evropských sportovních struktur se však domnívá, že je nereálné pokoušet se definovat jednotný model organizace sportu v Evropě. Navíc hospodářský a sociální vývoj, který je společný pro většinu členských států (rostoucí komercializace, problémy s veřejnými výdaji, rostoucí počet účastníků a stagnace počtu dobrovolných pracovníků), vedl k novým výzvám pro organizaci sportu v Evropě. Vznik nových zainteresovaných subjektů (účastníků

¹⁶² Tamtéž, odst. 50.

¹⁶³ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 1. července 2008, *MOTOE v Elliniko Dimosio*, C-49/07 (v el. sb. rozh.), odst. 51.

¹⁶⁴ Tamtéž, odst. 52.

¹⁶⁵ VERMEERSCH, An. *Case C-49/07, Motocyklistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE) v. Elliniko Dimosio, Judgment of 1 July 2008*, Nyr. Common Market Law Review, 2009, č. 46 (4), s. 1327–1341.

¹⁶⁶ Evropská Komise. *Bílá kniha o sportu*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007, s. 38.

¹⁶⁷ Evropská komise. *The Helsinki Report on Sport* [online]. eur-lex.com, 10. prosince 1999, [Cit. 24. dubna 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:1999:0644:FIN:EN:PDF>.

mimo organizované disciplíny, profesionálních sportovních klubů atd.) přináší nové otázky týkající se správy, demokracie a zastupování zájmů v rámci sportovního hnutí.“¹⁶⁸ Klíčové funkce sportovních asociací tedy byly nadále uznávány, nicméně jejich role z tohoto hlediska nebyla nedotknutelná.

Byť se této tomuto SDEU v rozsudku MOTOE přímo nevěnoval, nic také nenaznačovalo tomu, že by zaujal jiné postavení k této problematice. K vymezení rolí sportovních asociací a speciální povahy sportu s ohledem na právo hospodářské soutěže EU došlo až později v rozsudku Olympique Lyonnais SASP v Olivier Bernard a Newcastle UFC, který již byl probírán výše.

4.3 FIA

Tento případ se nedostal před SDEU, vzhledem k tomu, že se Komise dohodla s FIA na mimosoudní vyřízení věci, přesto si myslím, že je důležité jej v této práci zmínit. FIA (Fédération Internationale de l'Automobile) je celosvětová organizace spravující automobilové závody a jako taková stanovuje sportovní předpisy v tomto odvětví. Členové FIA jsou národní motoristické asociace. Jedná se tedy o sportovní asociaci již můžeme kvalifikovat jako sdružení podniků. FIA se mimo své aktivity jakožto řídicí organizace světového motorsportu zabývala taky komerčními a propagačními činnostmi v této oblasti.¹⁶⁹

Komise vyšetřovala předpisy FIA a její obchodní dohody, které se týkaly šampionátů Formule 1, toto vyšetřování probíhalo na základě různých oznámení z let 1994 až 1997, ve kterých bylo požadováno schválení těchto předpisů z hlediska evropských pravidel hospodářské soutěže.¹⁷⁰ Na základě tohoto Komise v roce 1999 vznesla námitku proti některým z pravidel vydaných FIA. Námitka se týkala toho, že FIA zneužila své pravomoci tím, že zavedla nepřiměřená omezení pro pořadatele z řad třetích stran, vlastníky závodních okruhů, výrobce vozidel i samotné jezdce.

Hlavním důvodem byl Mezinárodní sportovní řád FIA, který zakazoval stranám, které byly držiteli licence FIA, účast na jakýchkoliv závodech, které nebyly organizovány FIA. Vlastníkům závodních okruhů bylo zakázáno používat okruhy na závody, které by mohly mít

¹⁶⁸ Evropská Komise. *Bílá kniha o sportu*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007, s. 12.

¹⁶⁹ Evropská Komise. *Oznámení týkající se případu FIA*, 13. června 2001, úř. věst. C 169, č. 52001XC0613(01), bod 2 odst. 1.

¹⁷⁰ Tamtéž, oddíl 4.2.

soutěžní povahu ve vztahu k závodům Formule 1.¹⁷¹ Tato nepřiměřená omezení se pak týkala i některých obchodních dohod uzavřených s provozovateli televizního vysílání.¹⁷²

Komise měla za to, že je v pořádku, aby organizace jako je FIA regulovaly organizaci svého sportu, jeho sportovní pravidla a soutěže. Třetí strany však zpochybňovaly soulad pravidel a některých obchodních dohod s předpisy soutěžního práva Evropské unie. FIA nakonec svá pravidla upravila tak, aby byla v souladu se soutěžním právem EU. Komise tedy po těchto úpravách spor uzavřela a ten se tak nemusel řešit před SDEU.

Role FIA byla nově omezena pouze čistě na roli sportovního regulátora bez komerčního střetu zájmů. Pravidla FIA neměla tedy směřovat k zabránění vzniku nových soutěží, pokud toto zabránění nebylo opodstatněné zejména z důvodů bezpečnosti a spravedlivého a řádného provozování motoristického sportu. Dále pak byly posíleny jak interní, tak externí postupy při odvolávání se proti rozhodnutím FIA. K tomu, aby nedocházelo ke střetu zájmů v rámci komerčního využití vysílacích práv, tak FIA prodala veškerá svá práva na závody mistrovství světa Formule 1 a umožnila potencionální vytvoření soutěže mezi značkou Formule 1 a podobnými závody či sériemi. V neposlední řadě se FIA vzdala svého vlivu na komerční využití šampionátu Formule 1.¹⁷³

Dále pak velkých změn doznaly obchodní dohody týkající se právě Formule 1. Cílem těchto změn bylo zmenšení či odstranění překážky pro vstup, vytváření a provozování jiných motoristických sérií, než byla Formule 1. Mimo jiné pak také Komise zvažovala dopad, který mohou mít vysílací sportovní práva na vnitrostátní trhy s vysíláním. Úprava dohody o vysílacích právech spočívala v tom, že vysílací společnosti z různých zemí měly být po skončení platnosti smluv na vysílací práva vyzvány k tomu, aby učinily na tato vysílací práva novou nabídku. V neposlední řadě pak byla zkrácena délka smluv o bezplatném vysílání, a to maximálně na tři roky.¹⁷⁴

Komise tedy dospěla k názoru, že pravidla FIA porušovala ustanovení čl. 101 odst. 1 SFEU a byla tedy v rozporu se soutěžním právem Evropské unie. Nicméně výše zmíněné

¹⁷¹ JANÁK, Jiří. *Aplikace soutěžního práva ve sportovní oblasti* [online]. epravo.cz, 2. listopadu 2012, [Cit. 28. dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/aplikace-soutezniho-prava-ve-sportovni-oblasti-86341.html?mail>.

¹⁷² Evropská Komise. *Commission closes its investigation into Formule One and other four-wheel motor sports* [online]. ec.europa.eu, 30. říjen 2001, [Cit. 30. dubna 2022]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_01_1523.

¹⁷³ Tamtéž.

¹⁷⁴ Tamtéž.

úpravy předpisů FIA vedly k mimosoudnímu vyřešení sporu, jak již bylo zmíněno na začátku.¹⁷⁵

4.4 Případ International Skating Union (ISU)

4.4.1 Okolnosti předcházející případu

V roce 2014 podali dva profesionální rychlobruslaři stížnost Komisi. Stížnost se týkala pravidel způsobilosti ISU. Mezinárodní bruslařská unie (v angličtině International Skating Union, dále jen ISU) je mezinárodním sportovním svazem, uznaným Mezinárodním olympijským výborem (MOV) spravujícím krasobruslení a rychlobruslení na celosvětové úrovni. ISU má své sídlo ve švýcarském Lausanne.¹⁷⁶ Skládá se z jednotlivých národních svazů, které pak dále spravují krasobruslení a rychlobruslení na národních úrovních, nicméně veškeré mezinárodní záležitosti spadají pod výhradní jurisdikci ISU.¹⁷⁷ Tyto národní svazy se pak dále skládají z místních bruslařských klubů a sdružení. Individuální členové klubů jsou pak jednotliví sportovci, kteří tvoří členskou základnu těchto klubů. Tito sportovci vykonávají rychlobruslení či krasobruslení jako svoji hospodářskou činnost.¹⁷⁸

ISU je tedy jediným mezinárodním řídicím orgánem odpovědným za regulování a správu rychlobruslení a krasobruslení. Mimoto ISU také organizuje nejdůležitější mezinárodní soutěže v těchto disciplínách, včetně mistrovství Evropy a Světového poháru v rychlobruslení.¹⁷⁹

Podání stížnosti předcházelo rozhodnutí ISU o odmítnutí povolení závodu v rychlobruslení v Dubaji, který byl organizován korejskou společností Icederby International.¹⁸⁰ Tohoto závodu se oba stěžovatelé chtěli zúčastnit. Tento závod byl také pořádán v novém formátu, který spočíval v tom, že v závodech s hromadným startem měli společně závodit bruslaři jezdící jak dlouhé, tak krátké tratě. Při této akci taktéž bylo povoleno sázet na výsledky těchto závodů.¹⁸¹ Sázení bylo podle ISU jedním z hlavních důvodů, proč

¹⁷⁵ Evropská Komise. *Oznámení týkající se případu FIA*, 13. června 2001, úř. věst. C 169, č. 52001XC0613(01), oddíl 7.

¹⁷⁶ International Skating Union. *Constitution and the General Regulations 2021* [online]. isu.org, červen 2021. [Cit. 22 duben 2022], s. 13 čl. 1. Dostupné z: <https://www.isu.org/inside-isu/rules-regulations/isu-statutes-constitution-regulations-technical/26065-isu-constitution-general-regulations-2021/file>.

¹⁷⁷ Tamtéž, strana 14, článek 2, bod 1.

¹⁷⁸ Tribunál: Rozsudek ze dne 16. prosince 2020, *International Skating Union v. Komise*, T-93/18 (v el. sb. rozh.), odst. 2.

¹⁷⁹ International Skating Union. *Constitution and the General Regulations 2021* [online]. isu.org, červen 2021. [Cit. 22 duben 2022], s. 14 čl. 2 odst. 1. Dostupné z: <https://www.isu.org/inside-isu/rules-regulations/isu-statutes-constitution-regulations-technical/26065-isu-constitution-general-regulations-2021/file>.

¹⁸⁰ Evropská Komise: Rozhodnutí Komise ze dne 8. prosince 2017, pravidla způsobilosti Mezinárodní bruslařské unie, věc AT-40208, odst. 13.

¹⁸¹ Tamtéž, odst. 64.

tento závod odmítla povolit, tvrdila totiž, že tímto Icederby International porušila zákaz sázení stanovený v etickém kodexu ISU.¹⁸²

Vzhledem k tomu, že ISU je pověřena celosvětovým řízením krasobruslení i rychlobruslení, patří nepochybně mezi její činnosti i vytváření svých vlastních předpisů a pravidel. Tato pravidla jsou pak závazná jak pro národní bruslařské svazy jako členy ISU, tak samozřejmě pro samotné bruslaře.¹⁸³ Pravidla ISU jsou vymezena v jejich stanovách a zahrnují její ‚ústavu‘, všeobecné předpisy, technické předpisy, dále pak výše zmíněný etický kodex a v neposlední řadě také antidopingová pravidla.

V těchto stanovách a všeobecných předpisech ISU bylo zakotveno pravidlo o tom, že jakýkoliv závodník mohl být doživotně vyloučen ze závodů pořádaných ISU v případě, že by se zúčastnil soutěže či závodu, který předem nebyl schválen ISU. Příkladem takového závodu byl i zmíněný závod v Dubaji.¹⁸⁴ Podle stěžovatelů tedy tato pravidla stanovená ISU měla za následek odrazování závodníků od soutěží, které nebyly schváleny ISU, protože nikdo ze závodníků samozřejmě nechtěl riskovat doživotní vyloučení ze závodů, které patřily k vrcholům jejich sportovních kariér. Na základě toho byla ISU obviněna z toho, že zneužívá svoji regulační pravomoc na poli rychlobruslení k tomu, aby třetí strany nemohly organizovat jiné soutěže či závody.

K posouzení toho, jestli tato pravidla skutečně představují dohodu, která je v rozporu s článkem 101 odst. SFEU musíme zohlednit několik specifík rychlobruslení a ostatně sportu jako takového. Podobně jako fotbalové prostředí je i rychlobruslení a krasobruslení charakterizováno tzv. pyramidovou strukturou soutěží od základní až po elitní úroveň.¹⁸⁵ Tyto soutěže pak fungují na stejných mechanismech a je pro ně specifická určitá solidarita mezi jednotlivými stupni.¹⁸⁶ Důležitá je úprava pravidel týkajících se například závodní rychlosti nebo podmínek, za kterých mohou bruslaři soutěžit, zejména s ohledem na ochranu zdraví a integrity sportovců. Neméně důležitá je pak také ochrana spravedlnosti, otevřenosti a sportovní vyrovnanosti jednotlivých soutěží.¹⁸⁷

¹⁸² Evropská Komise: Rozhodnutí Komise ze dne 8. prosince 2017, pravidla způsobilosti Mezinárodní bruslařské unie, věc AT-40208, odst. 65.

¹⁸³ Tamtéž, s. 23, článek 7, odst. 1.

¹⁸⁴ Tribunál: Rozsudek ze dne 16. prosince 2020, *International Skating Union v. Komise*, T-93/18 (v el. sb. rozh.), odst. 7.

¹⁸⁵ EXNER, Jan. *Pyramidová struktura světového fotbalu ve světle práva EU. Díl I: Zneužívá FIFA své dominantní postavení?* [online]. jinepravo.blogspot.com, 15. dubna 2014, [Cit. 7. května 2022]. Dostupné z: <https://jinepravo.blogspot.com/2014/04/jan-exner-pyramidova-struktura.html>.

¹⁸⁶ SUBIOTTO, Romano, GONZÁLEZ DÍAZ, Enrique. *An Analysis of the Broader Implications of the European Commission's International Skating Union Case*, Business Law International, květen 2020, č. 21 (2), s. 130.

¹⁸⁷ Tamtéž.

Jak již bylo zmíněno, tak stejně jako v jiných sportech spravuje rychlobruslení jedna sportovní asociace, která reguluje soutěž a její pravidla a samozřejmě pořádá i sportovní akce. Touto federací je právě ISU. SDEU již dříve ve svých rozsudcích uznal význam specifčnosti sportu. Jako příklad lze uvést rozsudek *Olympique Lyonnais SASP v Olivier Bernard a Newcastle UFC*. V tomto případě SDEU rozhodl, že omezení podle článku 45 SFEU, které mělo formu kompenzačního systému, by mohlo být objektivně odůvodněno tím, že podporuje nábor a odbornou přípravu mladých hráčů prostřednictvím klubu. Takový systém musí být však podle SDEU skutečně způsobilý naplnit uvedený cíl a být s ohledem na něj přiměřený.¹⁸⁸

SDEU v tomto rozsudku poznamenal s odkazem na článek 165 SFEU, že při posuzování toho, zda systém ukládá soutěžní omezení, je třeba vzít v úvahu obecné zvláštní charakteristiky sportu.¹⁸⁹ Právě č. 165 SFEU stanoví, že „*Unie přispívá k podpoře evropských hledisek sportu s přihlédnutím k jeho zvláštní povaze, jeho strukturám založeným na dobrovolné činnosti a jeho společenské a výchovné funkci*“ a také, že „*činnost Unie je zaměřena na: rozvoj evropského rozměru sportu podporou spravedlivého a otevřeného sportovního soutěžení a spolupráce mezi subjekty odpovědnými za sport, jakož i ochranou fyzické a mravní integrity sportovců, obzvláště mladých sportovců.*“¹⁹⁰ Přístup SDEU byl tedy takový, že požadavky jako je například povinný systém pravidel uznávání akcí třetích stran, jsou v souladu s právními předpisy EU o hospodářské soutěži za předpokladu, že jakékoliv omezení, které by vyplývalo z takového systému je nezbytné a přiměřené k dosažení sportovních specifík sledovaného legitimního cíle.¹⁹¹

Komise v případě ISU nicméně došla k názoru, že i přes určité úpravy, které ISU provedla v roce 2016, jsou i nadále její pravidla v rozporu s čl. 101 SFEU.¹⁹² Závěr Komise byl takový, že pravidla způsobilosti ISU jsou rozhodnutím sdružení podniků a toto rozhodnutí má za cíl omezení hospodářské soutěže na relevantním trhu, kterým je v tomto případě organizace rychlobruslařských akcí.¹⁹³ Hrozba uvalení přísných sankcí doživotního zákazu účasti na jakýchkoliv dalších závodech byla podle Komise dostatečným důvodem k tomu, aby tato

¹⁸⁸ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 16. března 2010, *Olympique Lyonnais SASP v Olivier Bernard a Newcastle*, C-325/08 (v el. sb. rozh.), odst. 40.

¹⁸⁹ Tamtéž, odst. 45.

¹⁹⁰ Smlouva o fungování Evropské Unie ze dne 26. října 2012. Úř. věst. C 326, čl. 165.

¹⁹¹ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 16. března 2010, *Olympique Lyonnais SASP v Olivier Bernard a Newcastle*, C-325/08 (v el. sb. rozh.), odst. 51.

¹⁹² CATTANEO, Andrea. *International Skating Union v Commission: Preauthorisation Rules and Competition Law*. Journal of European Union Law and Practice, duben 2020, č. 12 (4), s. 318-320.

¹⁹³ Evropská Komise: Rozhodnutí Komise ze dne 8. prosince 2017, pravidla způsobilosti Mezinárodní bruslařské unie, věc AT-40208, odst. 152.

pravidla bránila třetím stranám v pořádání mezinárodních rychlobruslařských závodů.¹⁹⁴ Mimo jiné taky z těchto pravidel vyplývalo omezení pro sportovce, a to v podobě možnosti provozování ekonomické aktivity, kterou byla právě možnost účastnit se rychlobruslařských závodů. V neposlední řadě pak tyto omezující účinky byly posíleny tím, že odvolací arbitrážní řád ISU nedával sportovcům jinou možnost než předkládat jejich spory nikomu jinému, než Mezinárodní sportovní arbitráži (CAS).¹⁹⁵

ISU naproti tomu tvrdila, že tato pravidla mají sloužit k ochraně zdraví a bezpečnosti sportovců na závodech a také k ochraně integrity soutěží v rychlobruslení.¹⁹⁶ Podala tedy proti rozhodnutí Komise žalobu k SDEU. V této žalobě ISU zpochybňovala například existenci omezení hospodářské soutěže jak z hlediska účelu, tak důsledku, dále pak nesouhlasila s posouzením Komise týkajícím se toho, zdali jsou pravidla způsobilosti ideálním a přiměřeným nástrojem ke sledování cíle, ke kterému mají sloužit. V neposlední řadě pak také nesouhlasila ISU s tím, že její rozhodčí pravidla slouží k posílení omezení hospodářské soutěže, jak uvedla Komise.¹⁹⁷

4.4.2 Řešení SDEU

SDEU se při vypořádávání s žalobními důvody tvrzenými ISU opřel o dřívější judikaturu a rozhodl, že pokud je třeba určit, zdali je dohoda omezující z hlediska svého cíle, je nutné vzít v potaz tyto prvky: obsah jeho ustanovení, cíle, kterých má dosáhnout a také hospodářský a právní kontext do kterého spadá.¹⁹⁸ Kontext, ve kterém je nutno sledovat nařízení vydané ISU je ten, že sportovní asociace mohou v určitých případech mít monopolní postavení v rámci regulace odvětví, ve kterém působí. Toto se nezbytně projeví i v ekonomických aktivitách subjektů, které v tomto prostředí působí. Nicméně v tomto případě používají sportovní asociace tato vydávaná pravidla k tomu, aby byly schopny zajistit kontrolu nad organizační strukturou právě konkrétního sportovního odvětví, ve kterém působí.¹⁹⁹

Obdobně SDEU posuzoval tato pravidla v případě MOTOE, který byl rozebrán výše. Pro připomenutí tedy v tomto rozsudku šlo o to, že třetí strana nezískala povolení k uspořádání

¹⁹⁴ Evropská Komise: Rozhodnutí Komise ze dne 8. prosince 2017, pravidla způsobilosti Mezinárodní bruslařské unie, věc AT-40208, odst. 188.

¹⁹⁵ Tamtéž, odst. 286.

¹⁹⁶ Tamtéž, odst. 185.

¹⁹⁷ Tribunál: Rozsudek ze dne 16. prosince 2020, *International Skating Union v Komise*, T-93/18 (v el. sb. rozh.), odst. 50.

¹⁹⁸ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 16. července 2015, *ING Pensii*, C-172/1 (v el. sb. rozh.), odst. 33.

¹⁹⁹ Tribunál: Rozsudek ze dne 16. prosince 2020, *International Skating Union v Komise*, T-93/18 (v el. sb. rozh.), odst. 73.

závodu od řecké motocyklové federace, která sama také organizovala tyto akce.²⁰⁰ Společnost MOTOE zde tvrdila, že tento přístup je zneužitím dominantního postavení podle čl. 102 SFEU. SDEU v tomto případě stanovil, že „*system nenarušené hospodářské soutěže, jaký je upraven ve Smlouvě, totiž může být zaručen, pouze pokud je zabezpečena rovnost příležitostí mezi jednotlivými hospodářskými subjekty. Přiznat takové právnícké osobě, která sama organizuje a komerčně využívá motocyklové závody, úkol vydávat příslušnému správnímu orgánu souhlasné stanovisko k žádostem o povolení předloženým za účelem organizace takových závodů, de facto znamená přiznat jí pravomoc určovat osoby oprávněné organizovat uvedené závody, jakož i stanovit podmínky, za kterých jsou tyto závody organizovány, a tak této jednotce přiznat zřejmé zvýhodnění oproti jejím soutěžitelům.*“²⁰¹ Toto tedy nabízí subjektu, který reguluje dané odvětví, možnost k tomu, aby zabránil možným konkurentům v přístupu na trh. Argumentace SDEU v rozsudku MOTOE byla opřena o čl. 102 SFEU, nicméně v případě ISU SDEU odkazem na rozsudek Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas rozhodl, že takovéto zásady se dají vztáhnout i na případy, které se týkají čl. 101 SFEU.²⁰²

S odkazem na již výše zmíněný čl. 165 SFEU SDEU dále konstatoval, že omezující pravidla, která sledují za svůj legitimní cíl ochranu integrity sportu, jsou opodstatněná. Mimo to pak z čl. 165 SFEU vyplývá i ochrana zdraví a bezpečnosti účastníků a ochrana struktury a fungování systému ve sportu.²⁰³

Sportovní asociace mají tedy možnost se dovolávat řady legitimních cílů k ospravedlnění jejich jednání, jehož dopady mohou být omezující pro trh. Nicméně s ohledem na kritéria stanovená v případě Wouters musí SDEU v tomto případě posuzovat, zda jsou účinky způsobené takovými omezeními přiměřené a zda jich nelze dosáhnout jiným způsobem, tedy zdali je možné je považovat za oprávněné.²⁰⁴ I když v tomto případě měl SDEU za to, že systém předchozího schválení stanovený ISU je oprávněný, tak neměl za to, že by byl tento systém zároveň i přiměřený.²⁰⁵ Kritéria pro udělení povolení pořádání závodů třetím stranám by tedy měla být podle SDEU jasně definovaná, transparentní, nediskriminační a přezkoumatelná. Takto stanovená kritéria jsou pak schopna zajistit třetím stranám přístup na

²⁰⁰ ŠMEJKAL, Václav, DUFKOVÁ, Barbara. *Soutěžní právo EU. Casebook: rozsudky SDEU 2006-2020*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, s. 345.

²⁰¹ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 1. července 2008, *MOTOE v Elliniko Dimosio*, C-49/07 (v el. sb. rozh.), odst. 51.

²⁰² Tribunál: Rozsudek ze dne 16. prosince 2020, *International Skating Union v Komise*, T-93/18 (v el. sb. rozh.), odst. 71.

²⁰³ Smlouva o fungování Evropské Unie ze dne 26. října 2012. Úř. věst. C 326, čl. 165 odst. 3.

²⁰⁴ Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 19. února 2002, *Wouters a další v Komise*, C-309/99 (v el. sb. rozh.), odst. 97.

²⁰⁵ Tribunál: Rozsudek ze dne 16. prosince 2020, *International Skating Union v Komise*, T-93/18 (v el. sb. rozh.), odst. 102.

relevantní trh.²⁰⁶ Kritéria, která byla nastavena ISU jí však ponechávala široký prostor pro uvážení, zda dané žádosti zamítnout či povolit. Takto nastavená pravidla by mohla podle SDEU vést ke svévolnému posuzování žádostí.²⁰⁷

Dále se pak ISU dovolávala toho, že závěr Komise, podle které rozhodčí pravidla ISU slouží k posílení omezení hospodářské soutěže je špatný a tato pravidla neslouží tedy k posílení omezení hospodářské soutěže.

Rozhodčí doložky jsou ve sportovním prostředí běžně používanou praktikou a velice často jsou dokonce považovány za nezbytné pro dosažení jeho dobrého fungování. Takovéto doložky jsou tedy považovány za zcela legitimní, nicméně musí být jasně definované a jimi stanovený postup musí být transparentní.²⁰⁸

V tomto případě SDEU vycházel z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva, konkrétně z rozsudku Mutu a Pechstein v Švýcarsko. ESLP v tomto rozsudku přiznal, že zde existuje zájem, aby spory vznikající z profesionálního sportu byly řešeny u specializovaného soudu. Zvláště pak spory, které mají mezinárodní rozměr. Tento jednotný, mezinárodní rozhodčí soud v tomto případě posiluje právní jistotu a usnadňuje procesní jednotnost, zvláště pak tím, že je schopný rychle a hospodárně rozhodnout v jednotlivých případech.²⁰⁹

Mimo jiné i když sportovci jsou vázáni závaznými pravidly týkajícími se rozhodčího řízení, mohou stále podat žalobu na náhradu újmy plynoucí z porušení čl. 101 SFEU také k vnitrostátnímu soudu. Dále pak mohou jak sportovci, tak organizátoři podat stížnost k vnitrostátnímu orgánu, který se zabývá ochranou hospodářské soutěže.²¹⁰ Rozhodnutí tohoto orgánu pak může být předmětem přezkumu před unijními soudy.²¹¹ Z tohoto se dá tedy usuzovat, že použití systému rozhodčího řízení CAS žádným způsobem neomezuje hospodářskou soutěž ve světle unijního práva. Fakt, že rozhodčí pravidla ISU svěřují CAS výlučnou pravomoc přezkoumávat rozhodnutí ISU o nezpůsobilosti a také to, že rozhodčí řízení je v této věci povinné, nepředstavuje v tomto případě žádné protiprávní okolnosti, které by činily toto protiprávní jednání škodlivější.²¹²

²⁰⁶ Tamtéž, odst. 88.

²⁰⁷ Tribunál: Rozsudek ze dne 16. prosince 2020, *International Skating Union v Komise*, T-93/18 (v el. sb. rozh.), odst. 110.

²⁰⁸ Evropská Komise: Rozhodnutí Komise ze dne 8. prosince 2017, pravidla způsobilosti Mezinárodní bruslařské unie, věc AT-40208, odst. 269.

²⁰⁹ Evropský soud pro lidská práva: Rozsudek ze dne 2. října 2018, *Mutu a Pechstein v Švýcarsko*, číslo 40575/10 a 67474/10 (v el. sb. rozh.), odst. 98.

²¹⁰ Tribunál: Rozsudek ze dne 16. prosince 2020, *International Skating Union v Komise*, T-93/18 (v el. sb. rozh.), odst. 159.

²¹¹ Tamtéž, odst. 160.

²¹² Tamtéž, odst. 163.

SDEU tedy v tomto případě konstatoval, že pokud se subjekt věnuje komerčním činnostem ve stejném odvětví, ve kterém vykonává regulační činnost, lze toto jednání klasifikovat jako střet zájmů. Tento případ tedy zapadá do rozhodovací praxe SDEU v rozsudcích zmíněných výše, tj. MOTOE, OTOC a FIA. Právě případ FIA by se pak dal interpretovat tak, že způsob, jakým lze řešit podobné konflikty tkví v oddělení komerční funkce sportovních asociací od jejich funkce regulační.²¹³ V tomto případě však sama FIA navrhla toto řešení, proto tedy lze toto řešení považovat za správné, nicméně SDEU jej nevyžaduje. Samotná kombinace regulačních a komerčních funkcí totiž není sama o sobě nezákonnou překážkou zamezující vstupu konkurentů na trh.²¹⁴

S ohledem na případ Meca-Medina a Majcen je v rozsudku ISU potvrzena svoboda sportovních asociací přijímat vlastní pravidla pro schvalování jiných soutěží, nicméně tato pravidla stále musí sledovat legitimní cíle. Dále pak je důležité, že sportovní asociace si mohou ponechat určitý prostor pro uvážení při určování svých hlavních cílů. Tyto cíle pak mohou zahrnovat i ochranu jejich vlastních ekonomických zájmů.²¹⁵ Nicméně sportovní asociace jsou v takových případech povinny zajistit, aby takto nastavená pravidla byla objektivní, transparentní a nediskriminační. Dále je pak nutné, aby tato pravidla žádným způsobem nevedla k uzavření trhu a k prosazování vlastních obchodních zájmů na úkor možných konkurentů.²¹⁶

4.5 Shrnutí

Jak již bylo řečeno v případě Piau, právo EU lze nepochybně vztáhnout i na sportovní asociace. Ve výše zmíněných případech tedy vždy byl nějaký rozpor mezi vnitřními pravidly uplatňovanými sportovními asociacemi a předpisy soutěžního práva Evropské unie. Zároveň zde SDEU připouští dominantní postavení těchto asociací z hlediska regulace jim příslušných sportovních odvětví. Podle SDEU je takovéto dominantní postavení v pořádku s ohledem na pyramidovou strukturu většiny sportů. Tato pyramidová struktura je pak jasně vidět i na ostatních rozebíraných případech. FIFA, ISU či FIA jsou všichni regulátoři svých vlastních sportovních odvětví a ve všech těchto případech došel SDEU k závěru, že tedy mají dominantní postavení v rámci této pyramidové struktury.

²¹³ Evropská Komise. *Oznámení týkající se případu FIA*, 13. června 2001, úř. věst. C 169, č. 52001XC0613(01), oddíl 7.

²¹⁴ CATTANEO, Andrea. *International Skating Union v Commission: Preauthorisation Rules and Competition Law*. Journal of European Union Law and Practice, duben 2020, č. 12 (4), s. 318-320.

²¹⁵ Tribunál: Rozsudek ze dne 16. prosince 2020, *International Skating Union v Komise*, T-93/18 (v el. sb. rozh.), odst. 109.

²¹⁶ CATTANEO, Andrea. *International Skating Union v Commission: Preauthorisation Rules and Competition Law*. Journal of European Union Law and Practice, duben 2020, č. 12 (4), s. 318-320.

Důležité je pak dále zmínit, jak vyplývá z těchto rozsudků, že Evropská komise či SDEU zasahuje pouze v případech, kdy jsou v rozporu se soutěžním právem EU ty předpisy sportovních asociací, které mají ekonomický význam. Jak již bylo řečeno, tak soutěžní právo se nevztahuje na předpisy čistě sportovní povahy, jakými mohou být například vlastní pravidla zápasů či závodů.

Případ MOTOE dále ukázal, že toto dominantní postavení na trhu však nemůže jít za určité hranice. Pokud takováto sportovní asociace pořádá sama závody a zároveň schvaluje závody pořádané třetími stranami tak v tomto případě již dochází ke zneužití tohoto dominantního postavení a do zásahu fungování relevantního trhu. Ke stejnému závěru ostatně SDEU došel jak v případě FIA, tak ISU, kdy situace na trhu byla velmi podobná. Sportovní asociace tedy může samozřejmě sama organizovat závody, nicméně pokud zároveň schvaluje závody třetích stran, musí pro toto schválení být stanovena jasná, předvídatelná a transparentní kritéria, aby nedocházelo k samovolnému posuzování, a tedy zneužívání dominantního postavení. Ideálním přístupem pak v tomto ohledu bylo řešení v případě FIA, kdy si FIA sama uvědomila svoje protisoutěžní jednání, byť na vyzvání Komise a upravila pravidla takovým způsobem, že tento spor nemusel jít před SDEU. Rozsudek v případě ISU pak může sloužit jako významné varování pro sportovní asociace, které se rovněž podílejí na regulaci sportovních aktivit. Tento rozsudek objasňuje, že proto, aby se sportovní asociace vyhnula kontrole podle článků 101 a 102 SFEU, musí jednat spravedlivě a omezit chování pouze do té míry, do jaké je to odůvodněné legitimními cíli této sportovní asociace.²¹⁷

Ve světě sportu tedy pravděpodobně velmi často bude docházet k podobným případům narušení relevantního trhu ze strany dominantních sportovních asociací. Toto je však vcelku pochopitelné, vzhledem k pyramidové struktuře soutěží ve většině sportu a postavení sportovních asociací regulující jednotlivá sportovní odvětví. Důležité však je, aby tyto asociace neomezovaly třetí strany a ostatní soutěžitele a působily při vydávání svých vnitřních pravidel v souladu se soutěžním právem Evropské unie. Nabízí se pak otázka, které předpisy sportovních asociací jsou i dnes v rozporu s tímto soutěžním právem jen proto, že se zatím nedostaly do hledáčku Evropské komise či SDEU. Vzhledem ke stoupající roli sportu a ekonomické síle ve sportovních odvětvích se dá předpokládat, že v budoucnu budou podobné případy ještě řešeny.

²¹⁷ MCMAHON, Christopher. *Sporting Organisations on Thin Ice: Speed Skating, Arbitration and the Competition Rules (T-93/18 International Skating Union)*, CoRe, Berlin, 2021, č. 5 (4), s. 431-435.

5. Sport a právo hospodářské soutěže v ČR

Obdobně jako na půdě Evropské unie tak i v České republice je probírána problematika sportu a soutěžního práva. Jak již bylo řečeno, sport není vyjmut z působnosti soutěžního práva jako celek, pouze na pravidla čistě sportovní povahy nelze vztáhnout právo soutěžní. Tento princip je samozřejmě aplikován i v jednotlivých členských státech Evropské unie. V České republice se kontrolou souladu se soutěžním právem zabývá Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Tento Úřad tedy dohlíží i na aktivity spojené se sportem a sportovními asociacemi v ČR, ovšem pouze na aktivity týkající se například reklamy či přestupů hráčů, opět tedy logicky pouze těch pravidel, které lze považovat za týkající se hospodářské soutěže.²¹⁸

Mimo platné předpisy Evropské unie je na půdě České republiky jedním z nejdůležitějších právních předpisů z hlediska soutěžního práva zákon č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže (dále jen ZOHS). České právo taky pracuje spíše s pojmem soutěžitel než s pojmem podnik, který se vyskytuje v právu evropském. Pojem soutěžitele je definován v § 2 odst. 1 ZOHS, který říká, že: „*soutěžiteli podle tohoto zákona se rozumí fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právníckými osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.*“²¹⁹

Pojmy podnik a soutěžitel pak můžeme chápat ve věcné shodě. U obou pojmů je důležité, že se jedná o nějakou entitu, která má ekonomickou samostatnost a vykonává hospodářskou činnost.²²⁰ Dále pak toto jednotné chápání utvrzuje i § 4 odst. 1 ZOHS, který říká, že: „*zákaz podle § 3 odst. 1 se nevztahuje na dohody, které nemohou mít vliv na obchod mezi členskými státy Evropské unie podle čl. 101 Smlouvy, avšak splňují ostatní podmínky stanovené blokovými výjimkami přijatými na základě čl. 103 odst. 1 Smlouvy k provedení čl. 101 odst. 3 Smlouvy příslušnými nařízeními Komise nebo Rady (dále jen „unijní blokované výjimky“)* anebo výjimkou pro oblast zemědělství.“²²¹ Toto ustanovení pak ve svém důsledku rozšiřuje působnost blokovaných výjimek evropského práva, které pracují s pojmem podnik, na vnitrostátní situace jako jsou například dohody mezi soutěžiteli.²²²

²¹⁸ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. *Hospodářská soutěž a sport* [online]. uohs.cz, únor 2007, [Cit. 15. května 2022]. Dostupné z: https://www.uohs.cz/download/Informacni_listy/2007/Infolist_Sport_1_07.pdf.

²¹⁹ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, § 2 odst. 1.

²²⁰ KINDL, Jiří a kol. *Soutěžní právo*, 3 vydání. Praha: C.H. Beck, 2021, s. 104.

²²¹ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, § 4 odst. 1.

²²² KINDL, Jiří a kol. *Soutěžní právo*, 3 vydání. Praha: C.H. Beck, 2021, s. 104.

Sportovní oblast v tomto případě však může mít ještě význam z hlediska veřejných podpor. Postavení sportovních klubů, které jsou dotovány z veřejných prostředků totiž vede k tomu, že tyto kluby mají zvýhodněnou pozici v soutěži například v případě nákupu nových hráčů či při získávání nových sponzorů. Toto pak může být problémem zvláště v případech, kdy je klub vlastněn nějakou osobou ze soukromého sektoru a zároveň je podporován z veřejných prostředků.²²³ Konkrétně tedy v těchto případech je možno sledovat podporu z veřejných zdrojů, která může směřovat do podnikání zahraničních subjektů, což tedy může vést i k dotčení obchodu mezi členskými státy. Přesto však v několika případech Komise došla k závěru, že takovéto dotčení obchodu je vyloučeno, zejména s ohledem na územní dosah nabízených služeb v jednotlivých případech.²²⁴

Tato veřejná podpora je definována v čl. 107 odst. 2 SFEU, a to těmito čtyřmi znaky: zaprvé musí být poskytována státem nebo ze státních prostředků, zadruhé musí zvýhodňovat podniky nebo určitá odvětví výroby, zatřetí musí narušovat, nebo aspoň hrozit narušením hospodářské soutěže a začtvrté musí ovlivňovat obchod mezi členskými státy Evropské unie.²²⁵ Aby se jednalo o veřejnou podporu musí být všechny tyto znaky splněny kumulativně. Touto problematikou veřejných podpor v rámci sportovních asociací se ÚOHS taktéž zabývá, nicméně tato problematika se úplně netýká tématu této diplomové práce, pouze mi přišlo vhodné to zde zmínit s ohledem na kontext ÚOHS a sportovních asociací. V další části bych se rád v rychlosti zaměřil opět na rozhodovací praxi, nicméně na rozhodovací praxi ÚOHS a problémy předpisů sportovních asociací, které byly řešeny na území ČR.

5.1 Praktické řešení případů ÚOHS

5.1.1 Případ hokejové extraligy

V letech 2006 a 2007 se ÚOHS zabýval chováním Asociace profesionálních klubů ledního hokeje (APKLH). Tato asociace je pověřena řízením nejvyšší hokejové soutěže v ČR, tj. hokejové extraligy. Asociace se skládá ze zástupců jednotlivých extraligových klubů.

Problémem v tomto případě bylo, že v roce 2006 se zástupci extraligových klubů, kteří tvoří vedení této asociace dohodli, že vítěz nižší hokejové soutěže, tj. 1. ligy, může postoupit do extraligy jen za předpokladu, že zaplatí APKLH vstupní licenční poplatek, který byl

²²³ BURYAN, Jiří. *I ve sportu platí pravidla ochrany hospodářské soutěže* [online]. epravo.cz, 19. června 2007, [Cit. 15. května 2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/i-ve-sportu-plati-pravidla-ochrany-hospodarske-souteze-48659.html>.

²²⁴ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. *Hospodářská soutěž a sport* [online]. uohs.cz, únor 2007, [Cit. 15. května 2022]. Dostupné z: https://www.uohs.cz/download/Informacni_listy/2007/Infolist_Sport_1_07.pdf.

²²⁵ Smlouva o fungování Evropské Unie ze dne 26. října 2012. Úř. věst. C 326, čl. 107 odst. 1.

stanoven ve výši 25 miliónů korun.²²⁶ ÚOHS s tímto rozhodnutím nesouhlasil a měl za to, že takovéto pravidlo je v rozporu se ZOHS. V tomto případě se mělo jednat o zakázané rozhodnutí sdružení podniků. Následně se pak ještě v roce 2007 objevila spekulace, že APKLH plánuje úplné zavření extraligy, tj. že by nebyla žádná možnost postupu do této nejvyšší tuzemské hokejové soutěže. ÚOHS tedy varoval APKLH, že takovéto ujednání by bezpochyby bylo porušením zákona o ochraně hospodářské soutěže a mohlo by vést k případnému uvalení sankcí. Více se Úřad již touto problematikou zabývat nemusel, vzhledem k tomu, že následně byl na valné hromadě APKL zrušen jak zmíněný licenční poplatek, tak byly zastaveny veškeré úvahy o uzavření extraligy.²²⁷

5.1.2 Vyšetřování Českého olympijského výboru

Šetření ÚOHS v tomto případě probíhalo kvůli pravidlu 40 Olympijské charty. Inkriminované pravidlo 40 Olympijské charty obsahuje omezení práv sponzorů a sportovců na propagaci během olympijských her a taktéž v období před nimi a po nich. Toto pravidlo stanovuje, že: „závodníci, funkcionáři a další členové výpravy na olympijských hrách mohou dovolit, aby po dobu trvání olympijských her byly jejich osoby, jména, vyobrazení nebo sportovní výkony využívány k reklamním účelům v souladu se zásadami stanovenými Výkonným výborem MOV.“²²⁸

V těchto obdobích se tak mohou propagovat pouze firmy, které mají uzavřené platné smlouvy s MOV. Tedy v případě, že by měl sportovec na svém vybavení například logo společnosti, která ovšem nemá uzavřenou platnou smlouvu s MOV, měl by povinnost inkriminované logo odstranit. Toto vede k tomu, že část výrobců dodává vybavení pro Olympiádu rovnou bez svého loga. Zmíněné pravidlo se nevztahuje pouze na vystupování v dějišti olympijských her, ale mimo jiné také na vystupování na sociálních sítích. V případě těchto sociálních sítí nemohou sportovci tomuto sponzorovi bez platné smlouvy s MOV ani žádným způsobem poděkovat, či na něj jakýmkoliv způsobem odkazovat. V případě porušení tohoto pravidla následují přísné sankce, které mohou vést až k vyloučení z Olympiády, nebo

²²⁶ Hospodářské noviny. *Hokejová extraliga je v rozporu s ÚOHS* [online]. hn.cz, 20. února 2007, [Cit. 14 května 2022]. Dostupné z: <https://hn.cz/hokej/c1-20480980-hokejova-extraliga-je-ve-sporu-s-uohs>.

²²⁷ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. *Hospodářská soutěž a sport* [online]. uohs.cz, únor 2007, [Cit. 15. května 2022]. Dostupné z: https://www.uohs.cz/download/Informacni_listy/2007/Infolist_Sport_1_07.pdf.

²²⁸ Mezinárodní olympijský výbor. *Olympijská charta* [online]. olympijskytym.cz, 17. července 2020, [Cit. 15. května 2022], pravidlo 40. Dostupné z: https://www.olympijskytym.cz/files/docs/O%20C4%8COV/Olympijska%CC%81%20charta_17-7-2020.pdf.

odebrání medaile.²²⁹ ÚOHS tedy chtěl v tomto případě prověřit, zdali takto stanovená pravidla jsou přiměřená sledovanému cíli a jsou oprávněná.

Na základě tohoto pravidla ÚOHS od Českého olympijského výboru (dále jen ČOV) vyžádal poskytnutí bližše specifikovaných seznamů obchodních záznamů, které byly i několik let staré. V tomto případě měl Úřad za to, že mohlo jít o zneužití dominantního postavení z hlediska ČOV a také MOV, vzhledem k tomu, že některé z vyžádaných záznamů se týkaly právě i MOV.²³⁰

Podle ČOV bylo toto jednání Úřadu neoprávněné a ČOV se tedy domáhal vyslovení nezákonnosti tohoto postupu ÚOHS a dále pak uložení povinnosti zdržet se dalšího nezákonného zásahu. ÚOHS totiž údajně požadoval rozsáhlou dokumentaci, aniž by vznesl jakýkoliv zákonný titul k tomu ho opravňující, a zároveň zasahoval do autonomie ČOV, která je vymezena zákonem, konkrétně tedy zákonem č. 60/2000 Sb., o ochraně olympijských symbolik.²³¹

Dále pak ČOV tvrdil, že podle ZOHS není soutěžitelem, neboť jedná pouze v rámci působnosti svěřené mu již výše zmíněným zákonem o ochraně olympijských symbolik, a tedy ÚOHS neměl žádnou pravomoc po něm vyžadovat vydání této rozsáhlé obchodní dokumentace na základě pravidla 40 Olympijské charty. Dále pak namítal, že v jeho případě plní roli ochránce olympijských symbolik a tuto roli mu dokonce ukládá zákon.²³² V neposlední řadě pak také ČOV tvrdil, že požadovaný rozsah dokumentů byl nepřiměřený, vzhledem k tomu, že dokumenty byly požadovány za několik let zpětně.

NSS však odmítl argumentaci ČOV, že by se v tomto případě nejednalo o soutěžitele, a to proto, že ČOV je jednak právnickou osobou a z obsahu soudního a správního spisu vyplývá, že není zcela vyloučeno ovlivnění hospodářské soutěže. Pojem soutěžitel odpovídá pojmu podnik v čl. 101 SFEU, jak již bylo rozebráno výše. Z hlediska vymezení pojmu soutěžitele je tak relevantní i evropská právní úprava a judikatura SDEU. Zmíněný rozsudek Höfner nám tedy poskytuje definici pojmu podnik, kdy podle tohoto rozsudku je to tedy každý subjekt, který vykonává hospodářskou činnost, bez ohledu na jeho právní postavení a způsob jeho financování.²³³ Této problematice se pak také věnuje odborná literatura, ve které je pak

²²⁹ ŠTĚPÁNEK, Nikos. *Kontrola prověří, jak olympijský výbor zasahuje sportovcům do reklamy* [online]. ct24.ceskatelevize.cz, 27. listopadu 2020, [Cit. 14 května 2022]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3232834-kontrolori-proveri-jak-olympijsky-vybor-zasahuje-sportovcum-do-reklamy>.

²³⁰ Nejvyšší správní soud: Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. listopadu 2020, sp. zn. 1 AS 52/2020-36 (č. 4128/2021 Sb. NSS), odst. 1.

²³¹ Tamtéž, odst. 2.

²³² Tamtéž, odst. 3.

²³³ Evropský soudní dvůr: *Klaus Höfner and Fritz Elser v Macrotron GmbH*, C-41/90 (v el. sb. rozh.), odst. 21.

uvedeno, že v tomto ohledu je irelevantní, zda takováto entita má soukromoprávní nebo veřejnoprávní povahu.²³⁴ Z tohoto tedy lze usuzovat, že ČOV lze považovat za soutěžitele.

Pokud tedy pravidlo Olympijské charty 40 zakazuje po dobu trvání olympijských her využívat osoby, jména, vyobrazení nebo sportovní výkony sportovců účastnících se olympijských her k reklamním účelům, kromě subjektů, jimž k tomu byl udělen souhlas, pak není vyloučeno, že by mohlo jít o omezení reklamní a propagační činnosti sportovců a s tím související soutěže mezi soutěžiteli zajišťujícími či poptávajícími reklamní či propagační činnost.²³⁵ Dále pak NSS zdůraznil, že samotná existence zákonného zmocnění k nakládání s olympijskou symbolikou bez dalšího neznamena, že je stěžovatel oprávněn s ní nakládat zcela libovolně v rámci obchodních, reklamních nebo obdobných účelů.²³⁶

Ani další argumentaci ČOV, že z výzev Úřadu nevyplývá zákonný důvod pro poskytnutí požadovaných dokumentů, nebylo doloženo žádné podezření ze spáchaného protiprávního jednání a stěžovatel nemůže vyhodnotit, zda existují jakékoliv relevantní důvody, proč po něm může být cokoli požadováno, není možné přisvědčit. Z citovaného ustanovení vyplývá oprávnění ÚOHS požadovat obchodní záznamy po komkoliv, bez ohledu na jeho vztah k předběžnému šetření. Ani z dalšího znění § 21e ZOHS nevyplývá, že pro povinnost vyhovět výzvě je relevantní, zda je doloženo podezření ze spáchaní protiprávního jednání, nebo že dožádaná osoba je oprávněna hodnotit relevantnost důvodů.²³⁷ NSS tedy kasační stížnost ČOV zamítl a dal za pravdu ÚOHS.

ČOV tedy musí vydat požadované dokumenty. Obdobný případ byl řešen také v Německu a i zde došel německý Spolkový kartelový úřad k podobnému závěru jako česká justice.²³⁸

5.1.3 Český svaz ledního hokeje a pravidla nejvyšší soutěže juniorů v hokeji

V roce 2018 se pak ÚOHS také zabýval dalším možným porušením pravidel hospodářské soutěže. V tomto případě bylo poukazováno na to, že Český svaz ledního hokeje (dále jen ČSLH) vydal rozhodnutí, kterým změnil administrativní úpravu pravidel pro účast

²³⁴ MUNKOVÁ, Jindřiška, KINDL, Jiří. *Zákon o ochraně hospodářské soutěže. Komentář*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 51.

²³⁵ Evropský soudní dvůr: *Klaus Höfner and Fritz Elser v Macrotron GmbH*, C-41/90 (v el. sb. rozh.), odst. 19.

²³⁶ Tamtéž, odst. 21.

²³⁷ Tamtéž, odst. 25.

²³⁸ ŠTĚPÁNEK, Nikos. *Kontrola prověří, jak olympijský výbor zasahuje sportovcům do reklamy* [online]. ct24.ceskatelevize.cz, 27. listopadu 2020, [Cit. 14 května 2022]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3232834-kontrolori-proveri-jak-olympijsky-vybor-zasahuje-sportovcum-do-reklamy>.

v nejvyšší soutěži juniorů a takovouto úpravou administrativních pravidel došlo k vyřazení některých juniorských týmů z účasti v této soutěži.

V rámci výkonu své pravomoci se tedy ÚOHS v tomto případě zabýval problematikou organizace hokejové soutěže a dále pak stanovováním pravidel pro účast hokejových klubů v juniorských soutěžích v rámci ČSLH. Zejména se pak ÚOHS v tomto případě věnoval předpisům, které ČSLH vydává a které se týkají této problematiky. ÚOHS tedy v tomto případě konstatoval, v souladu se soutěžním právem EU, že hokej, který je provozovaný na profesionální úrovni je bezpochyby ekonomickou aktivitou, a proto na něj lze vztáhnout pravidla hospodářské soutěže ve smyslu ZOHS.²³⁹

ÚOHS dále taktéž došel k závěru, že pyramidová struktura sportu se projevuje i v hokejovém prostředí. Nejnižším článkem jsou samostatné hokejové kluby, které organizují výkon sportu. Tyto hokejové kluby jsou pak nadále sdružovány do krajských hokejových svazů, jejichž úkolem je organizace a koordinace hokeje právě na krajské úrovni. Na nejvyšším stupínku této pyramidové struktury se pak bezpochyby nachází Český svaz ledního hokeje. V případě ČSLH se jedná o spolek, který je pověřen organizací hokeje na celostátní úrovni. Jeho členy jsou tedy, jak bylo již řečeno, jednotlivé hokejové kluby. Obdobně jako jiné sportovní asociace i ČSLH má jakožto národní autorita postavení monopolu na relevantním trhu celostátní organizace hokeje.²⁴⁰

Podle ÚOHS lze pak jednotlivé hokejové kluby považovat za ekonomické entity, které vedle výkonu hlavní sportovní činnosti vykonávají také vedlejší činnosti, které jsou spojeny s ekonomickými aktivitami. Mezi takovéto činnosti pak patří např. prodej reklamy, prodej vysílacích práv, prodej vstupného na jednotlivá hokejová utkání či prodej reklamních předmětů spjatých s klubem.²⁴¹ Dále pak, protože jako takový sdružuje všechny hokejové kluby na území ČR, je ČSLH považován za sdružení podniků.

V tomto případě pak ÚOHS poznamenal, že co se týká amatérských hokejových klubů, tak činnost těchto klubů je zaměřena v první řadě na jiné než ekonomické aktivity, právě na rozdíl od klubů profesionálních. Jak již bylo několikrát v této práci zmíněno, tak pravidla, která se vztahují výlučně ke sportovní činnosti bez jakýchkoliv ekonomických dopadů, nejsou považována za ta, na která by se dala vztáhnout pravidla ochrany hospodářské soutěže a zároveň pak tedy ZOHS.²⁴²

²³⁹ Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 11. července 2019, č.j. ÚOHS-P0183/2019/KD-19094/2019/853/JVd, s. 2 odst. 7.

²⁴⁰ Tamtéž, odst. 8.

²⁴¹ Tamtéž, odst. 9.

²⁴² Tamtéž, s. 3, odst. 13.

Podle ČSLH bylo rozhodnutí o vytvoření juniorské ligy vydáno na základě většinového hlasování zástupců extraligových klubů. Následně pak motivací ke změně organizace této juniorské soutěže bylo zvýšení úrovně mládežnických hokejových hráčů. Pokud by se zvýšila úroveň těchto hráčů, vedlo by to nepochybně ke zvýšení atraktivity a konkurenceschopnosti v hokejovém prostředí, a to včetně mezinárodní úrovně. Tato nová pravidla měla tedy v první řadě zajistit vysoký standard pro mladé hráče, dále pak také zajištění komplexního rozvoje mladých hráčů, a to i mimo hokejové prostředí.²⁴³

V sezóně 2019/20 tedy došlo ke snížení počtu účastníků nejvyšší hokejové juniorské soutěže z původních 24 na nových 19. Novinkou také bylo, že Juniorská liga akademií nyní byla postupovou soutěží, tj. bylo možno z ní sestoupit a taktéž do ní postoupit z druhé nejvyšší juniorské soutěže.²⁴⁴

Dále se pak ÚOHS v tomto případě zabýval problematikou statusu Akademie českého hokeje (dále jen AČH). Pro to, aby klub získal status AČH musel splnit přísné podmínky. K těmto podmínkám patřilo například zajištění odpovídajícího vybavení zázemí, zajištění výstroje a výzbroje hráčů a v neposlední řadě také měl klub povinnost monitorovat hráče v otázkách školního prospěchu, docházky a osobní disciplíny.²⁴⁵

Status AČH byl otevřený, tedy dostupný všem klubům, které by splňovaly stanovené podmínky. ÚOHS v tomto případě dospěl k tomu, že takto stanovená pravidla pro získání statusu AČH jsou v pořádku a nejsou cílená proti konkrétním klubům ani žádným způsobem diskriminující. Tato pravidla jsou sice velice přísná a pro kluby nesou určitě nemalé finanční náklady, nicméně jsou přiměřená sledovanému legitimnímu cíli, za který lze v tomto případě považovat zajištění vysokého standardu péče o rozvoj mladých hráčů, a to jak po stránce sportovní, tak po stránce osobního růstu.²⁴⁶

Z pohledu úpravy organizace sportovních utkání má ÚOHS obecně za to, že v případě hokeje je nutné zajistit určitý stupeň stability celé sportovní soutěže, a to právě prostřednictvím stanovování různých organizačních pravidel. Nicméně jakákoliv regulace v této sportovní oblasti by pak měla být omezena pouze na uvedené cíle. Rozhodnutí ČSLH, kterým byl změněn systém organizace juniorské nejvyšší soutěže podle ÚOHS sleduje takovýto legitimní cíl a tímto legitimním cílem tedy je již výše zmíněné zajištění zvýšení úrovně, stability a kvality

²⁴³ Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 11. července 2019, č.j. ÚOHS-P0183/2019/KD-19094/2019/853/JVd, s. 4, odst. 16.

²⁴⁴ Tamtéž, odst. 17.

²⁴⁵ Tamtéž, odst. 19.

²⁴⁶ Tamtéž, s. 5, odst. 21.

sportovní soutěže v rámci juniorského hokeje.²⁴⁷ Navíc v případě mládežnických soutěží se do popředí dostává výchovná a sociální funkce sportu na úkor funkce ekonomické. V tomto případě tedy nedochází k hospodářské soutěži jako takové a není zde snaha o maximalizaci zisku, usilování o zisk či dosažení největší tržní síly, kdy právě toto jsou základní předpoklady, ze kterých lze uvažovat soutěžně právním směrem.²⁴⁸

V tomto případě jsou tedy pravidla upravující status AČH v pořádku s ustanovením ZOHS a soutěžním právem. ÚOHS tedy dospěl k závěru, že rozhodnutí ČSLH upravující administrativní pravidla pro účast v nejvyšší soutěži juniorů není v rozporu s právem hospodářské soutěže, a tedy nedošlo k porušení ZOHS, a to ani v případě, že takováto úprava vede ke zúžení juniorské soutěže. Tato pravidla tedy spolu s pravidly upravujícími status AČH nemají přímý dopad do ekonomické oblasti, a proto leží mimo tuto oblast hospodářské soutěže regulované zákonem.²⁴⁹

5.1.4 Shrnutí

Problematika sportu a soutěžního práva tedy není řešena jen na půdě Evropské unie, ale jak lze vidět, také v jednotlivých členských státech. Z případů, kterými se zabýval ÚOHS lze vidět, že se snaží v této oblasti o aplikaci práva v souladu s předpisy EU. Ve zmíněných rozsudcích ÚOHS lze jednoznačně vidět dopady rozsudků SDEU co se sportovních asociací, sportovního prostředí či ekonomických aktivit těchto sportovních asociací týče. Na rozdíl od SDEU musí samozřejmě ÚOHS při svém rozhodování vycházet i z národní právní úpravy. Co se týká samotných vnitřních pravidel sportovních asociací, řekl bych, že na půdě národní toto není hlavní náplní rozhodování. V této rovině půjde spíše o problematiku právě výše zmíněných veřejných podpor.

²⁴⁷ Tamtéž, odst. 23.

²⁴⁸ Tamtéž, odst. 24.

²⁴⁹ Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 11. července 2019, č.j. ÚOHS-P0183/2019/KD-19094/2019/853/JVd, s. 6, odst. 26.

Závěr

Hlavním cílem této práce bylo zjistit, jakým způsobem dopadá soutěžní právo Evropské unie na sportovní asociace a na jakém principu pak tyto sportovní asociace fungují v rámci soutěžního práva. Této problematice je věnována hlavně třetí část a toto je demonstrováno na rozhodnutích Soudního dvora Evropské unie, které spolu souvisí a této problematice se věnují. Zvláště pak je pozornost věnována sdružení podniků, mezi které sportovní asociace spadají, a proto se na těchto příkladech nejlépe vymezuje pochopení fungování sportovních asociací. Z těchto rozsudků lze vyvodit, jakým způsobem tedy sportovní asociace fungují v rámci soutěžního práva EU.

Dále pak bylo mým cílem poukázat na sportovně právní předpisy těchto sportovních asociací, které nejsou v souladu se soutěžním právem a s ohledem na toto také demonstrovat, jak tyto nesouladné předpisy fungují. Sportovní asociace jsou tedy sdružení podniků a svá vnitřní pravidla vydávají v rámci rozhodnutí takovýchto sdružení, proto je tedy tato problematika opět nastíněna na příkladech z praxe v kapitole čtvrté. Sportovní asociace tedy bezpochyby vydávají vlastní předpisy, které jsou ne vždy v souladu se soutěžním právem a SDEU pak nemá jinou možnost než v těchto případech zakročit. Jedná se o odvětví, kde hlavní význam mají právě rozhodnutí SDEU, proto tato rozhodnutí a jejich rozbor tvoří převážnou část této praxe, z hlediska teorie nelze takovéto předpisy důkladně analyzovat.

V případě nesouladných předpisů pak tedy hraje roli posuzování jejich přiměřenosti, sledování legitimního cíle jednotlivých předpisů a celkový kontext případů. I z tohoto tedy vyplývá nezbytnost věnování se rozboru judikatury. Sportovní právo je zatím stále ne příliš probádané odvětví práva a zůstává stále nekodifikované. Vzhledem k rozmanitosti sportovních odvětví se však tomuto nelze divit.

Ve světle soutěžního práva však dostává problematika sportovního práva a jednotlivých sportovních asociací či odvětví daleko jasnější barvu. V případě ekonomických aktivit sportovních asociací a jejich vnitřních předpisů je soutěžní právo asi nejlepším odvětvím, podle kterého takovouto problematiku lze posuzovat. Vzhledem ke stoupající roli sportu v dnešní moderní společnosti lze tak očekávat ještě větší rozmach dopadů soutěžního práva na tuto problematiku. Určitě bude zajímavé dále sledovat, jakým způsobem bude SDEU postupovat v případech dalších nesouladných předpisů sportovních asociací, které se nepochybně v budoucnu ukážou, právě s ohledem na velké množství sportovních odvětví a jednotlivých sportovních asociací.

Seznam použitých zdrojů

Judikatura

1. Tribunál: Rozsudek ze dne 16. prosince 2020, *International Skating Union v. Komise*, T-93/18 (v el. sb. rozh.).
2. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 18. července 2006 *David Meca-Medina a Igor Majcen v Komise*, C-519/04P (v el. sb. rozh.).
3. Tribunál: Rozsudek ze dne 26. ledna 2005, *Laurent Piau v Komise*, T-193/02 (v el. sb. rozh.).
4. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 19. února 2002, *Wouters a další v Komise*, C-309/99 (v el. sb. rozh.).
5. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 16. července 2015, *ING Pensii*, C-172/1 (v el. sb. rozh.).
6. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 16. března 2010, *Olympique Lyonnais SASP v Olivier Bernard a Newcastle*, C-325/08 (v el. sb. rozh.).
7. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 1. července 2008, *MOTOE v Elliniko Dimosio*, C-49/07 (v el. sb. rozh.).
8. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 28. února 2013, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12 (v el. sb. rozh.).
9. Evropský soud pro lidská práva: Rozsudek ze dne 2. října 2018, *Mutu a Pechstein v Švýcarsko*, číslo 40575/10 a 67474/10 (v el. sb. rozh.).
10. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 18. července 2013, *Consiglio nazionale dei geologi v Autorità garante della concorrenza e del mercato*, C-136/12 (v el. sb. rozh.).
11. Evropský soudní dvůr: *Klaus Höfner and Fritz Elser v Macrotron GmbH*, C-41/90 (v el. sb. rozh.)
12. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 17. října 1972 *Vereeniging van Cementhandelern*, 8/72 (v el. sb. rozh.).
13. Tribunál: Rozsudek ze dne 8. června 1992 *Publishers Association*, T-66/89 (v el. sb. rozh.).
14. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 9. září 2003, *Conorzio Industrie Fiammiferi (CIF) v Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato*, C-198/01 (v el. sb. rozh.).
15. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 18. června 1998 *Komise v Itálie (Custom Agents)*, C-35/96 (v el. sb. rozh.).

16. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 12. prosince 1974, *Walrave a Koch v Association Union Cycliste Internationale*, věc 36-74 (v el. sb. rozh.).
17. Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 15. prosince 1995 *Bosman v UEFA*, C-415/93 (v el. sb. rozh.).
18. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 4. září 2014, *Anonima Petroli Italiana SpA v Ministero delle Infrastrutture e dei Transporti*, C-184/13 (v el. sb. rozh.).
19. Evropský soudní dvůr: Rozsudek ze dne 7. února 2013, *Protimonopolný úřad Slovenskej republiky v Slovenská sporiteľňa a.s.*, C-68/12 (v el. sb. rozh.).
20. Stanovisko generálního advokáta Philippe Legéra ze dne 23. března 2006 k věci *Meca-Medina a Majcen*, C-519/04 P
21. Stanovisko generálního advokáta Philippe Legéra ze dne 10. července 2001 k věci *Wouters*, C-309/99
22. Stanovisko generální advokátky Juliane Kokott ze dne 6. března 2008 k věci *MOTOE*, C-49/07
23. Stanovisko generální advokátky Eleanor Sharpston ze dne 16. července 2009 k věci *Bernard*, C-325/08
24. Nejvyšší správní soud: Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. listopadu 2020, sp. zn. 1 AS 52/2020-36 (č. 4128/2021 Sb. NSS)
25. Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 11. července 2019, č.j. ÚOHS-P0183/2019/KD-19094/2019/853/JVd
26. Evropská Komise: Rozhodnutí Komise ze dne 8. prosince 2017, pravidla způsobilosti Mezinárodní bruslařské unie, věc AT-40208

Bibliografie

1. WHISH, Richard, BAILEY, David. *Competition law*. 8th ed., United Kingdom: Oxford University Press, 2015, s. 1071
2. HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*, Praha: Auditorium, 2007, s. 142
3. KINDL, Jiří a kol. *Soutěžní právo*, 3 vydání. Praha: C.H. Beck, 2021, s. 1011
4. ŠMEJKAL, Václav, DUFKOVÁ, Barbara. *Soutěžní právo EU. Casebook: rozsudky SDEU 2006-2020*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, s. 516
5. Evropská Komise. *Bílá kniha o sportu*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007, 38 s

Internetové zdroje

1. FIALA, Tomáš. *Soutěžní právo Evropských společenství* [online]. *pravnicaradce.ekonom.cz*, 28. dubna 2004. [Cit. 15. dubna 2022]. Dostupné z: <https://pravnicaradce.ekonom.cz/c1-14273320-soutezni-pravo-evropskych-spolecnenstvi>
2. JANSSEN, Charlotte. KLOOSTERHUIS, Erik. *The Wouters case law, special for a different reason?* [online]. *cpb.nl*, srpen 2016, [Cit. 22. dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/The%20Wouters%20case%20law.pdf>
3. CLEAVER, Tom. *Anticompetitive behaviour by professional regulators – Wouters naturalised* [online]. *competitionbulletin.com*, 18. březen 2013, [Cit. 22. dubna 2022]. Dostupné z: <https://competitionbulletin.com/2013/03/18/anticompetitive-behaviour-by-professional-regulators-wouters-naturalised/>
4. BURYAN, Jiří. *I ve sportu platí pravidla ochrany hospodářské soutěže* [online]. *epravo.cz*, 19. června 2007, [Cit. 15. května 2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/i-ve-sportu-plati-pravidla-ochrany-hospodarske-souteze-48659.html>
5. JANÁK, Jiří. *Aplikace soutěžního práva ve sportovní oblasti* [online]. *epravo.cz*, 2. listopadu 2012, [Cit. 28. dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/aplikace-soutezniho-prava-ve-sportovni-oblasti-86341.html?mail>
6. EXNER, Jan. *Pyramidová struktura světového fotbalu ve světle práva EU. Díl I: Zneužívá FIFA své dominantní postavení?* [online]. *jinepravo.blogspot.com*, 15. dubna 2014, [Cit. 7. května 2022]. Dostupné z: <https://jinepravo.blogspot.com/2014/04/jan-exner-pyramidova-struktura.html>

Právní předpisy

1. Smlouva o fungování Evropské Unie ze dne 26. října 2012. Úř. věst. C 326
2. Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů

Ostatní

7. VOGEL-VOGEL. *Decisions of association of undertakings – EU* [online]. *vogel-vogel.com*, [Cit. 17. dubna 2022]. Dostupné z: <https://www.vogel-vogel.com/faq-items/decisions-of-association-of-undertakings-eu/?lang=en>

8. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. *Sdružení soutěžitelů pohledem ÚOHS* [online]. uohs.cz, červenec 2010, [Cit. 17. dubna 2022]. Dostupné z: https://www.uohs.cz/download/Informacni_listy/2010/Infolist_2010_03_final.pdf
9. Evropská Komise. *Summary Case C-309/99* [online]. curia.europa.eu, [Cit. 20 dubna 2022]. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?docid=102167&doclang=EN>
10. Netherlands Lawyers Act [online]. wetten.overheid.nl, 1. července 2020, [Cit. 20. dubna 2022]. Dostupné z: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002093/2020-07-01>
11. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. *Hospodářská soutěž a sport* [online]. uohs.cz, únor 2007, [Cit. 15. května 2022]. Dostupné z: https://www.uohs.cz/download/Informacni_listy/2007/Infolist_Sport_1_07.pdf
12. Hospodářské noviny. *Hokejová extraliga je v rozporu s ÚOHS* [online]. hn.cz, 20. února 2007, [Cit. 14 května 2022]. Dostupné z: <https://hn.cz/hokej/c1-20480980-hokejova-extraliga-je-ve-sporu-s-uohs>
13. ŠTĚPÁNEK, Nikos. *Kontrola prověří, jak olympijský výbor zasahuje sportovcům do reklamy* [online]. ct24.ceskatelevize.cz, 27. listopadu 2020, [Cit. 14 května 2022]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3232834-kontrolori-proveri-jak-olympijsky-vybor-zasahuje-sportovcum-do-reklamy>
14. Mezinárodní olympijský výbor. *Olympijská charta* [online]. olympijskytym.cz, 17. července 2020, [Cit. 15. května 2022]. Dostupné z: https://www.olympijskytym.cz/files/docs/O%20%20C4%8COV/Olympijska%CC%81%20charta_17-7-2020.pdf
15. Evropská komise. *The Helsinki Report on Sport* [online]. eur-lex.com, 10. prosince 1999, [Cit. 24. dubna 2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:1999:0644:FIN:EN:PDF>
16. Evropská Komise. *Oznámení týkající se případu FIA*, 13. června 2001, úř. věst. C 169, č. 52001XC0613(01)
17. Evropská Komise. *Commission closes its investigation into Formule One and other four-wheel motor sports* [online]. ec.europa.eu, 30. říjen 2001, [Cit. 30 dubna 2022]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_01_1523
18. International Skating Union. *Constitution and the General Regulations 2021* [online]. isu.org, červen 2021. [Cit. 22 duben 2022]. Dostupné z: <https://www.isu.org/inside-isu/rules-regulations/isu-statutes-constitution-regulations-technical/26065-isu-constitution-general-regulations-2021/file>

Odborné časopisy

1. VERMEERSCH, An. *Case C-49/07, Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE) v. Elliniko Dimosio, Judgment of 1 July 2008*, Nyr. Common Market Law Review, 2009, č. 46 (4), s. 1327–1341.
2. SUBIOTTO, Romano, GONZÁLEZ DÍAZ, Enrique. *An Analysis of the Broader Implications of the European Commission's International Skating Union Case*, Business Law International, květen 2020, č. 21 (2), s. 129-142.
3. CATTANEO, Andrea. *International Skating Union v Commission: Preauthorisation Rules and Competition Law*. Journal of European Union Law and Practice, duben 2020, č. 12 (4), s. 318-320.
4. LANE, Robert. *The International and Comparative Law Quarterly*, Oxford, duben 2007, č. 56 (2), s. 422-442.
5. MCMAHON, Christopher. *Sporting Organisations on Thin Ice: Speed Skating, Arbitration and the Competition Rules (T-93/18 International Skating Union)*, CoRe, Berlin, 2021, č. 5 (4), s. 431-435.

Komentáře

1. MUNKOVÁ, Jindřiška, KINDL, Jiří. *Zákon o ochraně hospodářské soutěže. Komentář*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2016, 864 s.

Abstrakt

Tato diplomová práce se věnuje dopadům soutěžního práva Evropské unie na sportovní asociace. V první kapitole jsou rozebrány teoretické pojmy nutné pro pochopení této práce a jsou zde vymezeny sportovní asociace. Ve druhé kapitole je pak vymezeno specifické sportovní prostředí a vazby soutěžního práva do tohoto prostředí. Třetí kapitola se pak věnuje vnitřním pravidlům sdružení podniků právě ve světle práva sportovního. Tato kapitola se zabývá rozbohem rozsudků SDEU, na nichž je tato problematika demonstrována. V kapitole číslo čtyři je pak pozornost zaměřena na vnitřní předpisy sdružení podniků, které nejsou v souladu se soutěžním právem Evropské unie. Toto je opět demonstrováno na rozhodovací praxi SDEU. Pátá a poslední kapitola se pak věnuje problematice soutěžního práva a sportu v České republice, zvláště pak postoji Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Dále je v této kapitole také nastíněna rozhodovací praxe Úřadu v této oblasti.

Klíčová slova

Sport, sportovní asociace, sdružení podniků, rozhodnutí sdružení podniků, Wouters, čl. 101 SFEU, vnitřní pravidla, soutěžní právo, hospodářská soutěž

Abstract

This diploma thesis deals with the effects of European Union competition law on sports associations. The first chapter discusses the theoretical concepts necessary to understand this thesis and defines sports associations itself. The second chapter defines the specific sports environment and the links of competition law to this environment. The third chapter deals with the internal rules of association of undertakings in the light of sports law. This chapter deals with the analysis of CJEU judgments in which this issue is demonstrated. In chapter four, attention is focused on the internal regulations of association of undertakings that are not in harmony with European Union competition law. Again, this is demonstrated in the CJEU's decisions. The fifth and last chapter deals with the issue of competition law and sports in the Czech Republic, especially the position of the Office for the Protection of Competition. Furthermore, this chapter also outlines the Office's decision-making practice in this area.

Key words

Sports, sports associations, association of undertakings, decisions by association of undertakings, Wouters, Article 101 TFEU, internal rules, competition law, competition